

Definitief

Evaluatie Open Call Cultuur voor Klimaat

Eindrapport

Evaluatie Open Call Cultuur voor Klimaat

Eindrapport

Lara Janssen
Rosanna Cohn

DATUM 29-4-2025

VERSIE Definitief

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3	4.2	Uitnutting	26
1.1	Achtergrond en aanleiding	3	4.3	Inhoud	30
1.2	Doel van de evaluatie	3	4.4	(Beoogde) effecten	38
1.3	Onderzoeksmethoden	4	Bijlage I - Bestudeerde documenten	40	
1.4	Leeswijzer	5	Bijlage II - Enquête	41	
2.	Conclusies	6	Bijlage III - Gesprekspartners	44	
2.1	Inrichting	6	Bijlage IV - Waarderingskader	45	
2.2	Uitnutting	8			
2.3	Inhoud	9			
2.4	Succesfactoren	11			
3.	Lessen voor de toekomst	12			
3.1	Inrichting	12			
3.2	Uitnutting	13			
3.3	Inhoud	13			
4.	Analyse	14			
4.1	Inrichting	14			

1. Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

Het Fonds voor Cultuurparticipatie (hierna: het Fonds) is een Rijkscultuurfonds dat vanuit het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) de opdracht heeft gekregen om cultuur toegankelijk te maken voor iedereen. Het Fonds heeft dan ook de ambitie om bij te dragen aan gelijke kansen voor verschillende cultuurmakers, vormen van cultuur en manieren van maken en samenwerken. Het Fonds doet dit door het uitgeven van subsidies. Het Fonds richt zich op cultuurparticipatie en cultuureducatie.

In 2024 heeft het Fonds de Open Call Cultuur voor Klimaat ontwikkeld. Het Fonds werkte hiervoor samen met What Design Can Do (hierna: WDCD). Het Fonds beoogt met de Open Call projecten te stimuleren die social design en co-creatie inzetten om duurzame initiatieven te realiseren, om zo de band tussen cultuur en natuur te versterken en om te laten zien hoe cultuur kan bijdragen aan een duurzame toekomst.¹ Het idee hierachter is dat cultuurbeoefening bij kan dragen in het aanpakken van klimaatverandering.

¹ Zie: <https://cultuurparticipatie.nl/subsidie-aanvragen/113/open-call-cultuur-voor-klimaat>

Het doel van de Open Call is om projecten te stimuleren die bijdragen aan het vergroten van het handelingsperspectief van de deelnemers² op klimaatverandering.

1.2 Doel van de evaluatie

Het doel van de evaluatie is om inzicht te krijgen in de inrichting van de Open Call en de mate waarin de projecten van aanvragers aansluiten bij de thema's van de Open Call. Het Fonds beoogt door middel van de evaluatie ook lessen te trekken voor toekomstige soortgelijke Open Calls/regelingen.

Het Fonds heeft de volgende hoofdvragen voor het onderzoek meegegeven: *Hoe is het aanvraagproces (waaronder de uitnutting) verlopen en hoe hebben de aanvragers het aanvraag-, beoordelings- en verantwoordingsproces ervaren? In welke mate sluiten de projecten aan bij de thema's van de Open Call, welke ervaringen zijn er met de uitvoering van projecten, en welke lessen zijn er voor toekomstige soortgelijke Open Calls/regelingen?*

De hoofdvraag is ten behoeve van het onderzoek uitgesplitst in deelvragen. Deze zijn ingedeeld in de categorieën 'inrichting', 'uitnutting' en 'inhoud'.

² Met deelnemers bedoelen we de deelnemers aan projecten die zijn georganiseerd door aanvragers die subsidie hebben ontvangen. Deze definitie geldt overal waar in het rapport naar 'deelnemers' wordt verwezen.

Categorieën	Deelvragen
Inrichting van de Open Call (aanvraag- en beoordelingsproces)	<ul style="list-style-type: none"> Hoe is het aanvraag- en beoordelingsproces ingericht? Wat zijn de beoordelingscriteria? In hoeverre zijn de beoordelingscriteria meetbaar, toerekenbaar en relevant? In hoeverre is het beoordelingsproces zorgvuldig, transparant en consistent? Hoe is de samenwerking verlopen tussen het WDCD en het Fonds? Via welk kanaal hebben aanvragers gehoord van de Open Call (bv website WDCD, het Fonds, sociale media)? Hoe is het aanvraag- en beoordelingsproces ervaren (criteria, subsidievoorwaarden, beoordelingskader, mate van afstemming documenten)? Hoe is de ondersteuning door de subsidieadviseur ervaren? Hoe is de beoordeling en de toelichting daarop ervaren? Welke verbeterpunten hebben de aanvragers?
Uitnutting	<ul style="list-style-type: none"> Hoeveel aanvragen zijn ingediend? Hoeveel daarvan zijn gehonoreerd (conversiegraad)? Wat is het gemiddelde aangevraagde subsidiebedrag en wat is het toegekende subsidiebedrag? Wie hebben aangevraagd (profiel aanvragers, bv. Landelijke spreiding, profiel gehonoreerd/afgewezen)?
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> Voor welk type projecten of activiteiten is subsidie aangevraagd en in hoeverre ligt dit in lijn met zoals bedoeld in de Open Call? Voor gehonoreerde aanvragers: <ul style="list-style-type: none"> Wat zijn de (eerste) ervaringen met de uitvoering van de projecten, wat werkt wel, wat werkt niet? Hoe is de samenwerking vormgegeven tussen social design en co-creatie, en de effecten ten aanzien van de maatschappelijke doelstelling (in dit geval klimaatactie), wat zijn de ervaringen?

Tabel 1. Deelvragen.

1.3 Onderzoeksmethoden

Voor deze evaluatie hebben we verschillende onderzoeksmethoden ingezet:

- **Document- en kwantitatieve analyse.** We hebben een beknopte documentanalyse uitgevoerd van relevante documenten over de Open Call. Ook hebben we een kwantitatieve analyse uitgevoerd van de beschikbare data over aanvragen, om de feitelijke uitnutting van de Open Call in kaart te brengen. Denk hierbij aan het aantal aanvragen, het aantal gehonoreerde/ afgewezen aanvragen, het aangevraagde en gehonoreerde bedrag en de geografische verdeling van subsidieaanvragen (gehonoreerd en afgewezen).
- **Beknopte enquête:** Om ervaringen van aanvragers met de regeling op te halen, hebben we een beknopte enquête onder alle 68 aanvragers van de Open Call uitgezet. De enquête is ingevuld door 23 aanvragers (twaalf van de in totaal 21 gehonoreerde aanvragen en elf van de in totaal 47 niet gehonoreerde aanvragen). Zie ook bijlage II.
- **Gesprekken:** Om een beeld te krijgen van de inrichting van de Open Call en de ervaringen van betrokkenen hebben we gesprekken gevoerd met het Fonds, What Design Can Do en de externe subsidieadviseurs. We hebben ook gesprekken gevoerd met vier gehonoreerde aanvragers van de Open Call, om de resultaten uit de enquête te verdiepen. Zie bijlage III voor een overzicht van de gesprekspartners.
- **Plananalyse:** Om inzicht te krijgen in de inhoud van de aanvragen, hebben we een plananalyse uitgevoerd. De plananalyse bestond uit een analyse van tien gehonoreerde aanvragen en vier niet-gehonoreerde aanvragen (al deze aanvragen zijn afgewezen op inhoud). Het Fonds heeft bij de selectie van aanvragen voor de plananalyse gekeken naar drie invalshoeken: 1) de verhouding tussen aanvragen gericht op 'natuur' en/of 'milieu', 2) die tussen aanvragen gericht op 'participatie' en/of 'educatie', en 3) die tussen individuele en institutionele aanvragen, evenals de geografische spreiding binnen het

Koninkrijk. Voor het uitvoeren van de plananalyse hebben we gebruik gemaakt van een toetsingskader (zie paragraaf 4.3.1.).

- **Werksessie:** Om de lessen voor de toekomst verder uit te diepen en draagvlak voor de lessen te creëren hebben we een werksessie georganiseerd met medewerkers van het Fonds die betrokken zijn geweest bij de (inrichting van de) Open Call.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een overzicht van de belangrijkste conclusies uit deze evaluatie. Vervolgens formuleren we in hoofdstuk 3 de lessen voor toekomstige soortgelijke Open Calls, die volgen uit deze evaluatie. In hoofdstuk 4 'Analyse' is de onderbouwing voor de conclusies en lessen uitgewerkt. In elk hoofdstuk gaan we achtereenvolgend in op de inrichting van de Open Call, de uitnutting van de Open Call en de inhoud van de aanvragen.

2. Conclusies

In dit hoofdstuk gaan we in op de belangrijkste bevindingen met betrekking tot de Open Call Cultuur voor Klimaat. We behandelen de belangrijkste bevindingen over de inrichting (paragraaf 2.1.), de uitnutting (paragraaf 2.2.), en de inhoud van de Open Call (paragraaf 2.3.). Dit hoofdstuk bevat ook een overzicht van de factoren die deze Open Call succesvol maken (paragraaf 2.4.). De achterliggende analyse die deze bevindingen onderbouwt, staat in hoofdstuk 4 'Analyse'.

2.1 Inrichting

Het Fonds beoogt een helder doel te bereiken met de Open Call. De thema's van de Open Call sluiten aan bij het doel. De Open Call past bovendien bij de bredere ambities van het Fonds. De thema's uit de Open Call zijn duidelijk en op een consistente wijze beschreven.

Het doel van de Open Call is: *Met deze Open Call stimuleert het Fonds de uitvoering van projecten die door middel van co-creatie en social design bijdragen aan het vergroten van het handelingsperspectief van de deelnemers³ op klimaatverandering.*

- Het doel van de Open Call is zowel op de website van het Fonds, als in documenten over de regeling op een heldere en eenduidige manier beschreven.

- Zowel gehonoreerde als niet- gehonoreerde aanvragers vinden het doel van de Open Call helder en goed passend bij het project dat zij met de subsidie willen uitvoeren.
- Aanvragers zijn enthousiast over het doel dat het Fonds probeert te bereiken, met name over het feit dat het gaat over klimaatverandering en dat de Open Call veel ruimte biedt voor eigen interpretatie en experiment. Aanvragers vinden de Open Call, en het doel dat het beoogt te bereiken, passen bij het Fonds, dat gericht is op cultuurparticipatie, het Fonds richt bovendien vaker regelingen in rondom maatschappelijke thema's.
- Aanvragers moeten invulling geven aan verschillende thema's, namelijk: 'duurzame initiatieven', 'co-creatie', 'social design' en 'handelingsperspectieven'. De thema's zijn zowel op de website als in de regeling beschreven. De (externe) subsidieadviseurs zijn van mening dat de thema's uit de Open Call beter hadden kunnen worden uitgewerkt, om meer richting te geven. Volgens de (externe) subsidieadviseurs zorgen de vele thema's (die breed te interpreteren zijn) dat het voor aanvragers ingewikkeld kan zijn om een aanvraag te schrijven. De bevroegde aanvragers in dit onderzoek delen deze mening echter niet, zij vonden de thema's wél helder en begrepen goed hoe ze invulling moesten geven aan de thema's in de aanvraag.

³ Met deelnemers bedoelen we de deelnemers aan projecten die zijn georganiseerd door aanvragers die subsidie hebben ontvangen.

De (externe) subsidieadviseurs zijn kritisch op de wijze waarop de Open Call tot stand is gekomen. Er zijn geen aanwijzingen dat dit invloed heeft gehad op de aanvragers.

- De (externe) subsidieadviseurs zijn kritisch op de wijze waarop de Open Call tot stand is gekomen. Vanwege uitval en personeelwisselingen, verliep de totstandkoming van de Open Call niet gestructureerd. Hierdoor zijn de thema's volgens de subsidieadviseurs (te) summier uitgewerkt, en zijn niet alle besproken beoordelingscriteria geland in de regeling, bijvoorbeeld de criteria 'urgentie en innovatie'. Deze criteria zijn wel benoemd in het communicatieplan.
- Ook het doel van de samenwerking tussen het Fonds en WDCD was voor de (externe) adviseurs van het Fonds en WDCD, niet altijd helder. Deze samenwerking is volgens hen tijdens de totstandkoming van de Open Call wel prettig verlopen. Wel had hier mogelijk meer in gezeten, bijvoorbeeld rondom het promoten van de Open Call.
- Op basis van deze evaluatie zijn er geen aanwijzingen dat het proces rondom de totstandkoming van de regeling van invloed is geweest op de aanvragers van de Open Call.

De aanvraagprocedure van de Open Call was helder en goed te doorlopen voor aanvragers.

- De aanvraagprocedure is zowel op de website van het Fonds, als in de regeling zelf op een eenduidige manier beschreven.
- De thema's waar de aanvragen invulling aan moeten geven, staan beschreven in het aanvraagformulier. Alleen het thema 'social design' komt niet terug in het aanvraagformulier. In het aanvraagformulier wordt verwezen naar 'sociale effecten'.
- Aanvragers konden op basis van de informatie over de Open Call goed een aanvraag schrijven. Zeker wanneer aanvragers al ervaring hebben met het schrijven van subsidieaanvragen. Sommige aanvragers

benadrukken daarbij dat het voor aanvragers met minder ervaring wél een lastige aanvraag kan zijn om te schrijven, gezien de vele thema's.

- De meeste aanvragers hebben geen gebruik gemaakt van ondersteuning door de subsidieadviseur, aanvragers hadden hier wel de mogelijkheid toe.

Het beoordelingsproces is niet op papier vastgelegd. Het beoordelingsproces verliep in de praktijk wel soepel. Aanvragers vonden het beoordelingsproces duidelijk. Genoemde kritiekpunten zijn de (summiere) onderbouwing bij het subsidiebesluit, aanvragers hadden graag meer feedback gekregen om van te leren voor de toekomst. Aanvragers zijn ook kritisch op de *first come, first serve* aanpak, met name omdat voor deze aanvragers geldt dat hun aanvraag helemaal niet is beoordeeld omdat het budget al op was.

- Het beoordelingsproces, inclusief de rollen en verantwoordelijkheden van de (externe) subsidieadviseurs zijn niet op papier vastgelegd. Het beoordelingsproces is mondeling besproken. De (externe) subsidieadviseurs hadden graag aan de voorkant meer op papier willen vastleggen over het beoordelingsproces, om eventuele onduidelijkheden te voorkomen.
- Het beoordelingsproces is ook niet op de website van het Fonds of in de regeling beschreven.
- Het beoordelingsproces is in de praktijk wel soepel verlopen. De samenwerking tussen de subsidieadviseurs verliep goed.
- Ook aanvragers, zowel gehonoreerd als niet-gehonoreerd, zijn tevreden over de wijze waarop het beoordelingsproces is verlopen. Volgens aanvragers was het beoordelingsproces helder en verliep het transparant en duidelijk.
- Aanvragers hadden wel graag meer onderbouwing gekregen bij het subsidiebesluit. Dit geldt voor zowel gehonoreerde als niet-

gehonoreerde aanvragers. Aanvragers hadden graag meer feedback gekregen waarom hun aanvraag juist wel of niet gehonoreerd is, om hiervan te kunnen leren voor het doen van een aanvraag in de toekomst. Aanvragers hadden graag meer informatie gekregen, om in de toekomst gericht een aanvraag te kunnen schrijven voor het Fonds. Sommige aanvragers geven aan helemaal geen onderbouwing bij het subsidiebesluit te hebben ontvangen.

- Van tien aanvragen is op basis van de data bekend dat deze niet meer beoordeeld zijn omdat het subsidieplafond was bereikt (de *first come, first serve*, methode). Enkele niet-gehonoreerde aanvragers zijn hier expliciet kritisch op en ontevreden over, omdat hun aanvraag dus niet op inhoudelijke gronden is afgewezen, maar helemaal niet is beoordeeld.

De beoordelingscriteria waren helder voor aanvragers. De vereisten waaraan aanvragen moesten voldoen, stonden op verschillende plekken in de Open Call beschreven. De subsidieadviseurs vonden de beoordelingscriteria te summier uitgewerkt, wat hen beperkt houvast gaf voor het beoordelen van de aanvragen.

- Aanvragen moeten voldoen aan twee beoordelingscriteria, namelijk ‘inhoudelijke kwaliteit’ en ‘organisatorische kwaliteit’. Deze criteria zijn zowel op de website van het Fonds, als in de regeling en in het aanvraagformulier op een eenduidige manier beschreven.
- Op de website van het Fonds en in de Open Call stonden ook nog aanvullende vereisten/voorwaarden waar aanvragen aan moesten voldoen, bijvoorbeeld dat het project in een gemeenschap/wijk moet plaatsvinden en dat aanvragers moesten verwijzen naar een voorbeeldproject uit het buitenland.
- Aanvragers vonden de beoordelingscriteria helder en passen bij het doel dat het Fonds beoogt te bereiken met de Open Call.

- Volgens de subsidieadviseurs was met name het criteria ‘inhoudelijke kwaliteit’ te summier uitgewerkt. Volgens hen gaf dit veel ruimte voor eigen interpretatie van de beoordelaar. Zo hebben de beoordelaars de aanvragen in de praktijk ook beoordeeld op ‘urgentie en/of innovatie’, terwijl dit geen criteria waren in de Open Call. Bovendien leidde de (te) summiere uitwerking er volgens de subsidieadviseurs toe dat ook aanvragen gehonoreerd zijn die eigenlijk wellicht twijfelgevallen waren. Tegelijkertijd is het niet zo dat er grote verschillen zaten tussen de beoordeling van het Fonds en de beoordeling van de externe beoordelaar bij het beoordelen van de aanvragen.
- De (externe) subsidieadviseurs hadden graag aan de voorkant meer handvatten (op papier) gekregen voor het beoordelen van de aanvragen.

2.2 Uitnutting

31% van de aanvragen is gehonoreerd. Veel aanvragers van de Open Call hadden nog niet eerder of niet recent een aanvraag gedaan bij het Fonds. Het Fonds en de externe beoordelaars zijn positief over de diversiteit in de aanvragen. Wel hadden externe beoordelaars meer aanvragen van social design en creatieve bureaus verwacht.

- In totaal zijn 68 aanvragen binnengekomen. Van de 68 aanvragen zijn 21 aanvragen gehonoreerd en 47 afgewezen. Van de 47 afgewezen aanvragen zijn in ieder geval tien aanvragen afgewezen omdat het subsidieplafond was bereikt en drie omdat er geen sluitende begroting was. Voor de overige aanvragen is op basis van de data van het Fonds niet duidelijk waarom zij zijn afgewezen.
- Aanvragen zijn binnengekomen vanuit bijna heel Nederland en het Caribisch gebied. Alleen vanuit de provincies Flevoland en Zeeland zijn geen aanvragen binnengekomen.

- Uit de enquête blijkt dat ongeveer 75% van de 23 respondenten in ieder geval de afgelopen vier jaar geen aanvraag heeft gedaan bij het Fonds.
- Verschillende type aanvragers hebben een aanvraag ingediend, waaronder theaters, musea en kunstateliers. Aanvragen zijn in mindere mate binnengekomen vanuit social design en creatieve bureaus. De externe subsidieadviseurs hadden dit wel verwacht.

Het subsidieplafond van de Open Call is nagenoeg volledig uitgenut. Het grootste gedeelte van de aanvragers heeft het maximale subsidiebedrag aangevraagd. Het grootste gedeelte van de gehonoreerde aanvragers heeft het maximale subsidiebedrag gehonoreerd gekregen.

- Het subsidieplafond was € 500.000. In totaal is voor ruim € 1.5 miljoen aan subsidie aangevraagd. Het totale gehonoreerde bedrag is € 489.107.
- De meeste aanvragers hebben het maximale subsidiebedrag van € 25.000 aangevraagd. De meeste gehonoreerde aanvragers hebben het volledige subsidiebedrag gehonoreerd gekregen. Het laagste gehonoreerde bedrag is € 14.000.

2.3 Inhoud

De geanalyseerde gehonoreerde aanvragen sluiten allemaal in bepaalde mate aan bij het doel en de thema's van de Open Call. De aanvragen zijn gericht op samenwerking en co-creatie in combinatie met social design, participatie en een lange termijn effect op de gemeenschap. Afgewezen aanvragen sluiten in mindere mate aan.

- De tien geanalyseerde gehonoreerde aanvragen zijn allemaal gericht op de curatie (aanpakken van een huidig probleem) of preventie (het voorkomen van een toekomstig probleem). Ook zijn ze allemaal gericht op het bieden van handelingsperspectieven voor het aanpakken van een sociaal-maatschappelijke uitdaging binnen een gemeenschap en/of in de eigen leefomgeving.
- De aanvragers geven op verschillende manieren invulling aan de thema's uit de Open Call, maar er zijn ook patronen te vinden:
 - Gehonoreerde aanvragen richten zich op de lange termijn op het aanpakken van uiteenlopende problemen rondom klimaatverandering, variërend van vergroening en zorgen voor meer biodiversiteit tot het tegengaan van plasticvervuiling en kledingverspilling.
 - In de gehonoreerde aanvragen spelen samenwerking en co-creatie een grote rol. Deelnemers aan de projecten georganiseerd door aanvragers die subsidie ontvangen, werken actief samen met kunstenaars, wetenschappers, theatermakers of social designers. Zij dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de projecten. De mate van co-creatie verschilt, van invloed op het gehele proces (bijvoorbeeld ook de keuze van thema's en activiteiten) tot invloed op een deel van het proces (de thema's/het thema van het project is al gekozen, maar deelnemers bepalen zelf de activiteiten).

- De geanalyseerde gehonoreerde aanvragen zijn relatief vaak gericht het bieden van handelingsperspectieven op kinderen. Het idee is dat kinderen hun ouders inspireren om (ook) klimaatactie te ondernemen.
- Gehonoreerde aanvragen hebben in vergelijking tot de afgewezen aanvragen uit de plananalyse, relatief veel aandacht voor het maken van impact op de lange termijn.
- De vier geanalyseerde afgewezen aanvragen hebben vaak geen duidelijke link met klimaatverandering, een te sterke focus op het eindproduct en/of er ontbreekt een visie op de lange termijn impact.

In de Open Call staan enkele gewenste effecten voor de projecten beschreven. De geanalyseerde aanvragen verwachten bij te dragen aan één of meerdere van deze effecten. Ook verwachten zij nog aanvullende effecten te bereiken.

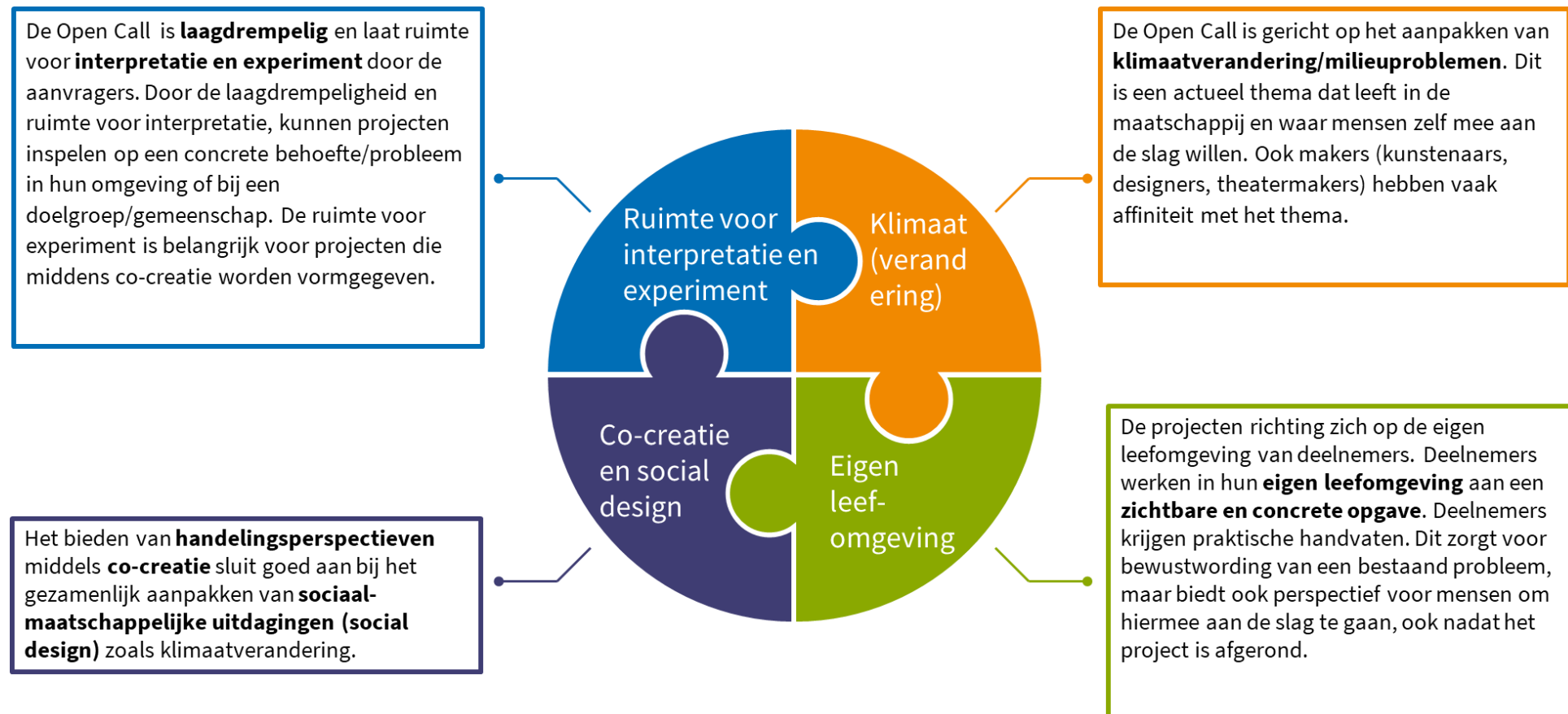
- In de Open Call staan de volgende gewenste effecten voor de projecten:
 - Deelnemers worden bewuster van natuurinclusie, waarbij ze leren hoe menselijke activiteiten rekening kunnen houden met het klimaat. Hierdoor kunnen ze actief bijdragen aan het verbeteren en aanpassen van hun directe leefomgeving om de gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en te verminderen.
 - De individuele of collectieve weerbaarheid tegen effecten van klimaatverandering wordt vergroot. Hiervoor worden binnen een gemeenschap (denk aan buurt, wijk of regio, maar ook: een vereniging of groep van gelijkgestemden) gezamenlijke stappen gezet.
 - Er ontstaat een gedeelde visie en een actieplan voor de verduurzaming binnen een gemeenschap. Hiermee worden

eigenaarschap en zeggenschap over de directe leefomgeving vergroot.

- Voor veel aanvragers die subsidie hebben aangevraagd, geldt dat de projecten beogen bij te dragen aan het meer natuurinclusief omgaan met de eigen leefomgeving van de deelnemers en het vormen van een gedeelde visie voor de individuele of collectieve weerbaarheid tegen de effecten van klimaatverandering.
- Aanvragers verwachten ook aanvullende effecten, zoals het vergroten van sociale cohesie in een wijk en/of het stimuleren van meer verbinding tussen verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld jongeren en ouderen).

2.4 Succesfactoren

Deze Open Call is succesvol te noemen vanwege een combinatie aan factoren (zie figuur 1).

Figuur 1. Succesfactoren van de Open Call Cultuur voor Klimaat.

3. Lessen voor de toekomst

In dit hoofdstuk beschrijven we lessen voor hoe het Fonds toekomstige soortgelijke Open Calls of regelingen kan inrichten. We beschrijven lessen voor de inrichting van de regeling (paragraaf 3.1.), de uitnutting van de regeling (paragraaf 3.2.) en de inhoud van de projecten (paragraaf 3.3.).

3.1 Inrichting

Les 1: Denk bij het inrichten van soortgelijke Open Calls vooraf goed na over de balans tussen het bieden van richting als Fonds en het laten van ruimte voor eigen interpretatie en experiment door de aanvrager. Bij dit type Open Calls (waar co-creatie, in combinatie met social design, een grote rol speelt) is het belangrijk om een heldere structuur te bieden aan de aanvragers (welk doel beoogt het Fonds te bereiken? Aan welke behoefte/vraag moet het project voldoen?), maar ook om ruimte te laten voor interpretatie. Zorg voor een goede balans tussen een duidelijke toelichting voor aanvragers over en voldoende flexibiliteit voor experiment en eigen invulling door aanvragers.

Les 2: Leg rollen en verantwoordelijkheden van betrokkenen voorafgaand aan het inrichtingsproces vast. Zorg ervoor dat vóór de opening van de Open Call de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen duidelijk op papier staan. Beschrijf helder de rol van de adviseurs van het Fonds en eventuele externe adviseurs. Zorg daarnaast dat met eventuele samenwerkingspartners duidelijke afspraken worden gemaakt over het doel van de samenwerking en de verwachtingen van elkaar. Dit voorkomt onduidelijkheden en maakt het mogelijk om altijd

terug te grijpen op gemaakte afspraken, maar kan ook leiden tot een effectievere uitvoering van de processen en het realiseren van grotere meerwaarde.

Les 3: Zorg voor een heldere en uitgebreide onderbouwing van het subsidiebesluit. Zorg dat zowel gehonoreerde als niet-gehonoreerde aanvragers een duidelijke toelichting ontvangen op het subsidiebesluit. Aanvragers willen dit gebruiken om te leren en hun toekomstige aanvragen te verbeteren. Uitgebreidere feedback kan bovendien bijdragen aan meer vertrouwen en betrokkenheid. Dat kan ook de kans vergroten dat de aanvragers in de toekomst opnieuw een aanvraag indienen bij het Fonds.

Les 4: Zorg dat voor aanvragers duidelijk is welke (beoordelings)criteria op welke manier meewegen in de beoordeling en aan welke criteria zij verplicht moeten voldoen (knock-out criteria). Zorg dat voor aanvragers helder is hoe beoordelingscriteria worden meegewogen en waar aanvragen verplicht aan moeten voldoen. In de Open Call werden verschillende criteria benoemd, zoals 'inhoudelijke kwaliteit' en 'organisatorische kwaliteit'. Daarnaast werden op de website andere voorwaarden genoemd waar een aanvraag aan moet voldoen, zoals de locatie van het project in een wijk of gemeenschap en het gebruik van voorbeeldprojecten als inspiratie. Hoewel deze geen officiële beoordelingscriteria waren, zijn deze voorwaarden wel meegenomen in de beoordeling van de Open Call. Wees als Fonds altijd transparant over welke criteria daadwerkelijk meetellen om onduidelijkheid te voorkomen.

Les 5: Werk beoordelingscriteria specifiek uit, zonder de openheid van een Open Call te verliezen. Zorg ervoor dat beoordelingscriteria concreet en toetsbaar zijn, terwijl ze blijven aansluiten bij het doel van de Open Call of regeling. Dit helpt aanvragers bij het schrijven van hun aanvraag én zorgt voor een transparanter beoordelingsproces en duidelijkere kaders voor de beoordelaars. Tegelijkertijd is het belangrijk om de laagdrempeligheid en de openheid van een Open Call te behouden.

Mogelijke verbetering in de Open Call Cultuur voor Klimaat:

- Geef expliciet aan welke make van co-creatie wordt verwacht. In hoeverre moeten deelnemers invloed hebben op het project? Welke keuzes kunnen hierin gemaakt worden? Overweeg ook om hier beoordelingspunten aan te koppelen.
- In plaats van een breed thema zoals 'klimaatverandering/duurzame initiatieven, kan een toekomstige Open Call een specifiek thema hanteren, zoals biodiversiteit of milieuproblematiek. Dit kan zowel aanvragers als beoordelaars meer richting geven.
- Geef aan wat het Fonds verstaat onder 'gemeenschap'. Dit helpt zowel aanvragers als beoordelaars om aanvragen te kaderen en te beoordelen.

3.2 Uitnutting

Les 6: Het Fonds heeft met deze Open Call aanvragers bereikt die in ieder geval de afgelopen jaren geen aanvraag hebben gedaan bij het Fonds. Er is echter meer nodig om nieuwe (niet culturele) doelgroepen te bereiken dan het uitzetten van de Open Call via aanvullende kanalen (bijvoorbeeld WDCD). Doe dit bijvoorbeeld door de behoeften te onderzoeken van de doelgroepen die het Fonds beoogt te bereiken en sluit hier in het promoten van de Open Call/regeling op aan. Stem daarbij de communicatiemethoden en -kanalen af op de doelgroep die het Fonds

beoogt te bereiken. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten van tussenpersonen, die direct contact kunnen leggen met relevante netwerken.

3.3 Inhoud

Les 7: Onderzoek voor welke (maatschappelijke) thema's/maatschappelijke uitdagingen co-creatie in combinatie met social design ook kan worden ingezet als instrument. Co-creatie sluit goed aan bij het gezamenlijk werken aan sociaal-maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering en biedt een waardevolle manier om te zorgen voor handelingsperspectieven op de lange termijn. Onderzoek voor welke andere doelen/thema's co-creatie (in combinatie met social design) ook kan worden ingezet.

Les 8: Sluit met een Open Call aan op maatschappelijke behoeften. Deze Open Call laat zien dat wanneer een Open Call aansluit bij een duidelijke maatschappelijke behoefte, de aanvragen/gehonorerde projecten goed aansloten bij het doel dat de Open Call beoogt te bereiken. Een aantal manieren waarop het Fonds deze behoeften inzichtelijk kan krijgen:

- Subsidieadviseurs signaleren in gesprekken continu trends en behoeften bij (potentiële) aanvragers. Zorg voor een structurele manier waarop deze signalen worden teruggekoppeld aan de strategen van het Fonds. Zo blijft het Fonds goed op de hoogte van actuele ontwikkelingen en behoeften in de maatschappij.
- Overweeg een beknopte vragenlijst uit te zetten onder potentiële aanvragers om inzicht te krijgen in hun (maatschappelijke) behoeften. Het Fonds kan zelf thema's kiezen die aansluiten op de eigen beleidsdoelen. Op deze manier kan het Fonds waarborgen dat Open Calls/regelingen (beter) inspelen op relevante maatschappelijke vraagstukken.

4. Analyse

In dit hoofdstuk behandelen we de onderbouwing bij de conclusies getrokken in hoofdstuk 2. We starten met de analyse van de inrichting (paragraaf 4.1.), vervolgens de uitnutting (paragraaf 4.2.) en tot slot de inhoud (paragraaf 4.3.).

4.1 Inrichting

In deze paragraaf beantwoorden de volgende onderzoeksvragen:

- Hoe is het aanvraag- en beoordelingsproces ingericht?
- Wat zijn de beoordelingscriteria?
- In hoeverre zijn de beoordelingscriteria meetbaar, toerekenbaar en relevant?
- In hoeverre is het beoordelingsproces zorgvuldig, transparant en consistent?
- Hoe is de samenwerking verlopen tussen WDCD en het Fonds?
- Via welk kanaal heeft men gehoord van de Open Call?
- Hoe is het aanvraag- en beoordelingsproces ervaren (criteria, subsidievoorwaarden, beoordelingskader, mate van afstemming documenten)?
- Hoe is de ondersteuning door de subsidieadviseur ervaren?
- Hoe is de beoordeling en de toelichting daarop ervaren?
- Welke verbeterpunten hebben aanvragers?

4.1.1 Waarderingskader

Voor de analyse van de inrichting van de Open Call hebben we gebruik gemaakt van een waarderingskader. Dit waarderingskader hebben we op basis van onze expertise met het evalueren van culturele subsidieregelingen opgesteld voor een eerder onderzoek in opdracht van het Fonds.

Bijlage IV bevat ook het waarderingskader inclusief een toelichting bij de waarderingscriteria.

Onderdeel	Criterium	Waardering
Doel en doelgroep	Duidelijke doelstellingen.	<p>Het doel van de regeling, zoals in de subsidieregeling opgenomen, is: “Met deze Open Call stimuleert het Fonds de uitvoering van projecten die door middel van co-creatie en social design bijdragen aan het vergroten van het handelingsperspectief van de deelnemers op klimaatverandering” (pagina 3).</p> <p>In het doel komt het wat/hoe en het waarom voor. De wie (subsidieaanvrager) is niet duidelijk omschreven in de doelstelling zelf.</p> <p>Het doel is redelijk concreet en bevat één beoogd effect. Waar in de regeling wordt verwezen naar het doel, is het doel steeds hetzelfde beschreven. De gewenste effecten zijn op een andere plek in de regeling nader uitgewerkt, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Deelnemers gaan meer natuurinclusief om met hun directe leefomgeving en/of kunnen zelf de gevolgen van klimaatverandering aanpakken en verzachten; • De individuele of collectieve weerbaarheid tegen effecten van klimaatverandering wordt vergroot. Hiervoor worden in de wijk gezamenlijke stappen gezet; of • Er ontstaat een gedeelde visie en een actieplan voor de verduurzaming van de wijk. Hiermee wordt eigenaarschap en zeggenschap over de directe leefomgeving vergroot” (pagina 4). <p>In de toelichting worden de thema’s ‘co-creatie’, ‘duurzame initiatieven’, ‘handelingsperspectief’ en ‘social design’, uit het doel nader uitgewerkt, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Co-creatie: de methoden en benaderingen waarbij individuen, groepen of gemeenschappen actief en gelijkwaardig betrokken zijn bij besluitvorming, beleidsvorming of projectuitvoering. Het resultaat is de vorming en evolutie van de cultuur van een samenleving. Dit kan bijvoorbeeld gaan over taal, tradities, kunst, debat en andere culturele aspecten. • Duurzame initiatieven: inspanningen en maatregelen die worden genomen om de gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en te verzachten. Het omvat veel verschillende activiteiten en beleid, welke gericht zijn op het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, het aanpassen aan het veranderende klimaat en het bevorderen van duurzaamheid. Klimaatinitiatieven zijn een wereldwijde noodzaak, omdat klimaatverandering grote bedreigingen met zich meebrengt voor het milieu, de ecosystemen, de economieën en het menselijk welzijn. • Handelingsperspectief: duidelijke aanwijzingen over hoe mensen zich kunnen gedragen in reactie op klimaatverandering zijn belangrijk. Klimaatveranderingen zijn zo complex, dat ze onmogelijk met één oplossing op te lossen zijn. Om toch verandering te weeg te kunnen brengen of bewustwording te vergroten zijn aanwezige wenselijk. Een concrete gedragsaanwijzing maakt het voor mensen een stuk eenvoudiger om een eerste stap te zetten. • Social design: het ontwerpen van oplossingen met een sociale impact, welke gericht zijn op maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering. Binnen deze Open Call wordt social design ingezet om projecten te creëren die niet alleen esthetisch en functioneel zijn, maar ook sociale verandering teweegbrengen. Dit houdt in dat de projecten zo ontworpen worden dat het belang van elke stem in het ecosysteem wordt erkend en waar mogelijk geïntegreerd in het besluitvormingsproces. Social design focust zich niet altijd op concrete oplossingen, maar juist op handelingsperspectief” (pagina 3).

		<p>Voor de inrichting van de Open Call heeft het Fonds samengewerkt met WDCD. WDCD is een internationale organisatie gericht op het versnellen van de transitie naar een duurzame, eerlijke en rechtvaardige samenleving door gebruik te maken van de kracht van design. WDCD is alleen betrokken geweest bij de inrichting van de Open Call. Zo was WDCD met name betrokken bij het uitwerken van de thema's in de Open Call: 'duurzame initiatieven', 'co-creatie', 'social design' en 'handelingsperspectieven'. Toen de Open Call eenmaal was geopend, hebben het Fonds en WDCD geen contact meer gehad met elkaar.</p>
	<p>Gelijke kansen voor alle aanvragers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In de regeling Internationale Samenwerking, waar de Open Call onder valt, staat dat Open Calls zich richten op actuele onderwerpen, speciale aandachtsgebieden of specifieke landen. Hiermee speelt het Fonds in op actuele thema's en krijgen projectactiviteiten op belangwekkende aandachtsgebieden, voor specifieke doelgroepen, disciplines of in bepaalde regio's een extra stimulans. Deze Open Call is specifiek gericht op doelgroepen die in hun project focussen op het actuele thema klimaatverandering. • De regeling kan worden aangevraagd door een "professional <u>een zelfstandige en beroepsmatige beoefenaar van kunst, cultuur of design</u> gevestigd in het Koninkrijk der Nederlanden, met een inschrijving van eenmanszaak bij de KVK" en door een "<u>culturele instelling (stichting of vereniging)</u> gevestigd in het Koninkrijk der Nederlanden zonder commercieel winstoogmerk" (pagina 3). De regeling biedt binnen deze kaders ruimte voor verschillende type aanvragers en doelgroepen. • Het is niet duidelijk of er maatregelen zijn genomen voor type aanvragers die anders onvoldoende kans hebben. • De regeling biedt een aantal kaders voor de projecten waar subsidie voor kan worden aangevraagd. Hiermee geeft het Fonds in de regeling wel richting voor het soort projecten waar subsidie voor kan worden aangevraagd, namelijk: <ul style="list-style-type: none"> ○ "Het project moet op wijkniveau plaatsvinden; ○ Het project bevat een samenwerking tussen een designer, docent of maker met een expertise in een kunstdiscipline en deelnemers; ○ Het project moet co-creatie en social design bevatten; ○ De aanvrager moet vooronderzoek doen naar relevante voorbeeldprojecten in het buitenland" (pagina 4).
	<p>Complete informatievoorziening over de regeling</p>	<p>"De indienperiode voor de Open Call was van 8 april tot en met 6 mei 2024. Het subsidieplafond was € 500.000 en aanvragers konden maximaal € 25.000 aanvragen. De Open Call had een behandeltermijn van 13 weken. Voorwaarden voor het project waren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het project start niet eerder dan 13 weken na het indienen van de aanvraag; • Het project heeft een maximale looptijd van één jaar • Het project start uiterlijk binnen zes maanden na het indienen van de aanvraag" (pagina 2). <p>De Open Call is gedeeld op de website van het Fonds en in de nieuwsbrief van het Fonds. Voor de Open Call werkte het Fonds bovendien samen met WDCD. Ook WDCD heeft de Open Call gedeeld op haar website en via haar nieuwsbrief. Op de website van WDCD staan ook voorbeeldprojecten uit het buitenland die aanvragers konden gebruiken ter inspiratie. Voor het indienen van de aanvraag dienen de aanvragen een schriftelijk aanvraagformulier in te dienen.</p>

Communicatie en informatievoorziening	Er is een webpagina over de regeling	✓
	Er is een webpagina per subregeling/categorie	N.v.t.
	Wie kan aanvragen	✓
	Waarvoor kan je aanvragen	✓
	Voorbeeldprojecten	✓
	Een animatie over de te doorlopen stappen bij aan subsidieaanvraag bij het Fonds voor Cultuurparticipatie	X ⁴
	De beoordelingscriteria	✓
	Aanvraagperiodes	✓
	Aanvraagbedragen	✓
	Wie de aanvraag gaat beoordelen (medewerkers van het Fonds en/of een externe adviescommissie, niet nader gespecificeerd)	X
	Frequently Asked Questions	X ⁵
	Downloadlink naar de subsidieregeling	✓
	Downloadlink naar formulier projectplan	N.v.t.
	Downloadlink naar voorbeeldbegroting	N.v.t.
	Downloadlink naar voorbeeldaanvraagformulier	✓

⁴ De aanvrager wordt doorverwezen naar de algemene pagina met informatie over de te doorlopen stappen bij een subsidieaanvraag, zonder animatie.

⁵ De aanvrager wordt doorverwezen naar de algemene pagina met informatie over de te doorlopen stappen bij een subsidieaanvraag.

		<table border="1"> <tr> <td>Downloadlink naar bestand werkwijze valuta voor het Caribisch deel van het Koninkrijk</td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td>Downloadlink naar handvatten voor je projectplan</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Downloadlink naar ervaringen en praktische tips</td> <td>X</td> </tr> </table> <p>Voor de open call geldt het volgende: elke eerste dag van de maand wordt op de website van het Fonds bekendgemaakt of er een open call komt en <i>wanneer</i>. De publicatie vindt minimaal twee weken voordat aanvragen kunnen worden ingediend plaats. Het Fonds maakt dan onder meer bekend: thema, welke activiteiten, periode, subsidieplafond, maximaal beschikbare bedrag per project, percentage subsidie van totale projectkosten, richtlijnen voor projectplan en beoordelingscriteria.</p>	Downloadlink naar bestand werkwijze valuta voor het Caribisch deel van het Koninkrijk	✓	Downloadlink naar handvatten voor je projectplan	X	Downloadlink naar ervaringen en praktische tips	X				
	Downloadlink naar bestand werkwijze valuta voor het Caribisch deel van het Koninkrijk	✓										
Downloadlink naar handvatten voor je projectplan	X											
Downloadlink naar ervaringen en praktische tips	X											
Eenduidige informatie in aanvraagformulier	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een heldere definitie gegeven van de gevraagde kwantitatieve informatie, waarbij ruimte is voor toelichting op de cijfers. Bijvoorbeeld voor het aantal deelnemers of activiteiten en de begroting. • Waar nodig is aangegeven waar de vraag voor dient, bijvoorbeeld: “wij gebruiken deze informatie voor monitoring en voor het delen van je projectinformatie op onze website”. • Voor de projectomschrijving zijn voor de onderwerpen ‘projecten’, ‘samenwerking’ en ‘organisatie en planning’ deelvragen opgesteld. Op deze manier weet de aanvrager uit welke onderdelen het antwoord van de aanvrager tenminste moet bestaan. • De vragen bevatten waar nodig een toelichting, een verwijzing of een voorbeeld. Bijvoorbeeld: “Klik hier voor meer informatie over de codes. Heb je vragen over het toepassen van codes, neem dan gerust contact op met een adviseur van het Fonds”. 											
Aanvraagprocedure	Toegankelijkheid van de aanvraagprocedure	<table border="1"> <tr> <td>Er is een Engelstalige webpagina over de regeling</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>De informatie over de regeling is in het Papiamentu/ Papiamentu beschikbaar</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>De webpagina bevat namen en contactgegevens van adviseurs</td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td>Er is een spreekuur waarop contact opgenomen kan worden met adviseurs</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Er worden online infosessies over de regeling georganiseerd</td> <td>X</td> </tr> </table>	Er is een Engelstalige webpagina over de regeling	X	De informatie over de regeling is in het Papiamentu/ Papiamentu beschikbaar	X	De webpagina bevat namen en contactgegevens van adviseurs	✓	Er is een spreekuur waarop contact opgenomen kan worden met adviseurs	X	Er worden online infosessies over de regeling georganiseerd	X
Er is een Engelstalige webpagina over de regeling	X											
De informatie over de regeling is in het Papiamentu/ Papiamentu beschikbaar	X											
De webpagina bevat namen en contactgegevens van adviseurs	✓											
Er is een spreekuur waarop contact opgenomen kan worden met adviseurs	X											
Er worden online infosessies over de regeling georganiseerd	X											

		<table border="1"> <tr> <td data-bbox="813 204 1406 288">Er wordt een mogelijkheid benoemd om het conceptplan te delen voor feedback van adviseurs</td> <td data-bbox="1406 204 1525 288">X</td> </tr> <tr> <td data-bbox="813 288 1406 373">De aanvraag dient digitaal ingediend te worden via de online 'Mijn Fonds' aanvraagomgeving</td> <td data-bbox="1406 288 1525 373">✓</td> </tr> <tr> <td data-bbox="813 373 1406 458">Er zijn naast het digitale, schriftelijke aanvraagformulier andere mogelijkheden om de aanvraag toe te lichten</td> <td data-bbox="1406 373 1525 458">X</td> </tr> <tr> <td data-bbox="813 458 1406 542">Er zijn specifieke waarborgen voor het verlagen van de drempel om een aanvraag te doen beschreven.</td> <td data-bbox="1406 458 1525 542">X</td> </tr> </table>	Er wordt een mogelijkheid benoemd om het conceptplan te delen voor feedback van adviseurs	X	De aanvraag dient digitaal ingediend te worden via de online 'Mijn Fonds' aanvraagomgeving	✓	Er zijn naast het digitale, schriftelijke aanvraagformulier andere mogelijkheden om de aanvraag toe te lichten	X	Er zijn specifieke waarborgen voor het verlagen van de drempel om een aanvraag te doen beschreven.	X
Er wordt een mogelijkheid benoemd om het conceptplan te delen voor feedback van adviseurs	X									
De aanvraag dient digitaal ingediend te worden via de online 'Mijn Fonds' aanvraagomgeving	✓									
Er zijn naast het digitale, schriftelijke aanvraagformulier andere mogelijkheden om de aanvraag toe te lichten	X									
Er zijn specifieke waarborgen voor het verlagen van de drempel om een aanvraag te doen beschreven.	X									
Beoordelings-criteria	Meetbare, toerekenbare en relevante beoordelingscriteria.	<ul style="list-style-type: none"> • Criteria: Aanvragen moeten voldoen aan twee criteria: <u>inhoudelijke kwaliteit</u> (van het plan in relatie tot het doel, het thema en de effecten van de regeling) en <u>organisatorische kwaliteit</u> (van de in het plan uitgewerkte activiteiten, planning en begroting). <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>Inhoudelijke en/of artistieke kwaliteit:</u> Is het project voldoende gericht op het thema, doel, effecten en inhoud van deze Open Call? Voldoet de aanvraag aan 'waarvoor kan je subsidie aanvragen'? Geeft het plan voldoende weer hoe met social design wordt ingezet op sociale effecten? Gaat het om een gelijkwaardige samenwerking tussen de designer en de deelnemers, waar het proces van het project centraal staat, niet het eindproduct? ○ <u>Organisatorische kwaliteit:</u> Is het plan duidelijk, concreet en realistisch, waarbij ook gekeken wordt naar een realistische planning en of de activiteiten in lijn zijn met de doelstelling en de gewenste effecten? Is de begroting realistisch en sluit deze aan bij de activiteiten en het doel van de regeling? • Toelichting: Zowel in de gepubliceerde regeling, als op de webpagina van het Fonds, zijn per criteria de vragen toegevoegd waar het Fonds de aanvragen op toets. • Meetbaar: de criteria zijn niet meetbaar, bijvoorbeeld in de vraag: "is het plan voldoende gericht op het thema, doel, effecten en inhoud van deze Open Call?" is niet geconcretiseerd wat 'voldoende' inhoudt. • Toerekenbaar: de criteria waarop de aanvragen worden beoordeeld zijn grotendeels toerekenbaar. Zo wordt nadrukkelijk gevraagd naar de link tussen de aanvraag en het doel en thema van de regeling. Ook voor het criteria 'organisatorische kwaliteit' geldt dat het criteria toerekenbaar is. De aanvrager heeft bijvoorbeeld direct invloed op 'de mate waarin gelijkwaardige samenwerking wordt gerealiseerd'. • Relevant: de criteria zijn relevant voor het doel van de regeling. Aanvragen worden namelijk specifiek beoordeeld op de mate waar het plan voldoende weergeeft hoe met social design wordt ingezet op sociale effecten (in dit geval handelingsperspectieven met betrekking tot klimaatverandering). Op de website wordt social design expliciet genoemd, terwijl in het aanvraagformulier wordt verwezen naar sociale effecten. Aanvragen worden bovendien beoordeeld op haalbaarheid. • Naast de beoordelingscriteria in de regeling, staan er op de website van de Open Call ook nog andere 'belangrijke criteria'. Namelijk: 								

		<ul style="list-style-type: none"> ○ In projecten werken social designers of andere kunstenaars in co-creatie samen met deelnemers aan klimaatveranderingen. ○ Daarnaast werken de projecten door middel van het principe van social design. ○ Het project vindt plaats binnen een gemeenschap (denk aan buurt, wijk of regio, maar ook: een vereniging of groep van gelijkgestemden). ○ Inspiratie voorbeeldprojecten uit het buitenland is verplicht. ● Op de website en in de regeling Internationale Samenwerking (waar de Open Call onder valt) staat dat de aanvragers ook moeten aantonen dat ze voldoen aan de drie Codes (Diversiteit en Inclusie, Fair Practice en Governance code Cultuur). ● Op basis van de informatie in de Open Call wordt niet duidelijk hoe de criteria worden meegewogen en aan welke criteria verplicht moet worden voldaan (de knock-out criteria).
Beoordelings-procedure	Zorgvuldige, transparante en consistente beoordelingsprocedure	<ul style="list-style-type: none"> ● In de regeling staat niet op welke wijze aanvragen worden beoordeeld. In de regeling staat wel hoe het Fonds vragen beoordeelt, maar niet hoe de beoordelingsprocedure eruit ziet. ● Het Fonds heeft geen beoordelingskader gehanteerd voor het beoordelen van de aanvragen. De subsidieadviseur(s) en de externe adviescommissies hebben mondeling afgestemd over het beoordelingsproces. ● Voor de Open Call geldt dat het Fonds externe expertise kan betrekken bij de beoordeling. Het Fonds maakt voor deze Open Call naast een subsidieadviseur gebruik van twee externe adviescommissies voor het beoordelen van de aanvragen. Eén adviescommissie met expertise op het gebied van 'social design' en één adviescommissie met expertise op het gebied van 'co-creatie'. Dit staat niet in de regeling zelf. ● In de praktijk zijn de aanvragen zijn beoordeeld op volgorde van binnenkomst. De aanvragen die zijn binnengekomen nadat het subsidieplafond was bereikt, zijn niet meer beoordeeld. ● Er is een bezwaar- en klachtprocedure is ingericht.

Tabel 2. Analyse inrichting Open Call Cultuur voor Klimaat op basis van waarderingskader.

4.1.2 Percepties over de inrichting

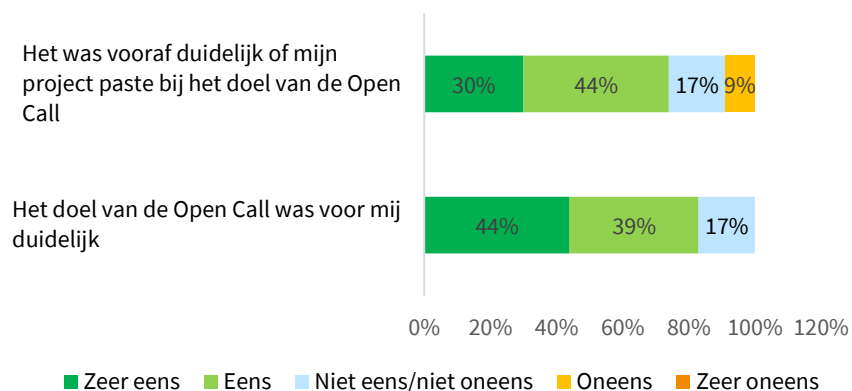
Hierna gaan we in op de ervaringen van het Fonds, de externe subsidieadviseurs en de aanvragers met de inrichting van de subsidieregeling. We kijken hierbij naar de volgende onderdelen:

- Doel
- Aanvraagprocedure
- Beoordelingsprocedure
- Beoordelingscriteria

Doel

De externe adviseurs die betrokken zijn bij de regeling vanuit hun expertise met social design en co-creatie zijn positief over de Open Call van het Fonds en het doel dat het beoogt te bereiken. Volgens de subsidieadviseur van het Fonds is het doel van de Open Call in ieder geval om mensen handelingsperspectieven te bieden om met het fenomeen 'klimaatverandering' om te kunnen gaan. Dit kan ook betekenen: het verminderen van stress rondom het thema omdat mensen concreet iets gaan doen. Volgens de externe subsidieadviseurs biedt de combinatie tussen cultuur, social design en co-creatie zoals deze in de Open Call is vormgegeven, in theorie uitgangspunten om daadwerkelijk impact te maken. In hoeverre dit in de praktijk ook lukt is volgens hen lastiger te bepalen, omdat gedragsverandering lastig te meten is. Social design is volgens hen wel bij uitstek een methode om in te zetten bij complexe uitdagingen, zoals klimaatverandering. Ook de focus op co-creatie in plaats van de focus op de individuele cultuurmaker is positief voor het doelbereik. Subsidieadviseurs geven achteraf aan dat ze de thema's liever beter hadden willen uitwerken. Volgens de subsidieadviseurs waren de thema's nu breed te interpreteren, waardoor het doen van een aanvraag lastig zou kunnen zijn.

Aanvragers zijn positief over de Open Call. Uit de enquête blijkt dat het doel voor de meerderheid van de respondenten (83%) duidelijk was. Ook geeft de meerderheid (74%) aan dat het vooraf duidelijk was dat het project paste bij het doel van de Open Call (zie ook figuur 2). Van de 12 gehonoreerde aanvragers geeft 92% aan het (zeer) eens te zijn met de stelling dat het doel duidelijk was. 75% van de 12 gehonoreerde respondenten vond het vooraf duidelijk dat het project paste bij het doel van de Open call. Van de 11 niet-gehonoreerde aanvragen geeft eveneens 73% aan het (zeer) eens te zijn met de stelling dat het doel duidelijk was en ook dat het vooraf duidelijk was dat het project bij het doel zou passen.

Figuur 2. Stellingen over doel Open Call. (N = 23).

Aanvragers zijn ook positief over de Open Call. Aanvragers vinden de Open Call passen bij het Fonds, aangezien het Fonds zich nadrukkelijk richt op cultuurparticipatie en zich ook vaker richt op maatschappelijke thema's. Aanvragers geven ook zowel in de enquête als in gesprekken aan dat de

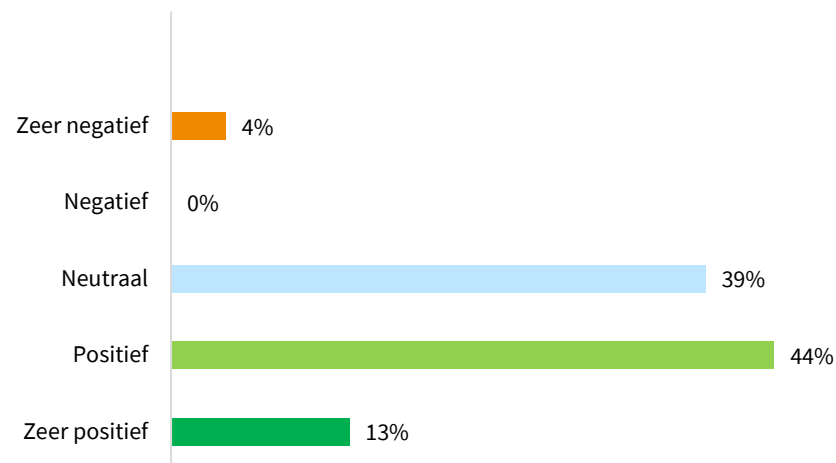
thema's uit de Open Call voor hen goed te interpreteren waren. Enkele aanvragers geven expliciet aan dat het heel prettig was dat het thema 'duurzame initiatieven' breed te interpreteren was, omdat dit veel ruimte gaf aan de manier waarop invulling kon worden gegeven aan de omgang met klimaat(verandering) en kon worden ingespeeld op een behoefte of een probleem in een omgeving of binnen een bepaalde doelgroep/gemeenschap. Bovendien moet voor het slagen van co-creatie, ruimte zijn voor experiment en aanpassingen gedurende het project.

Aanvraagprocedure

De subsidieadviseurs geven aan dat de totstandkoming van de regeling rommelig verliep, met name vanwege uitval en personeelwisselingen bij het Fonds. De Open Call is volgens hen daarom ook vrij snel ingericht, waardoor de thema's in de regeling (te) summier zijn uitgewerkt. Verder geeft WDCD aan dat het voor hen niet altijd duidelijk was met welk doel zij betrokken waren bij de regeling. Hoewel de samenwerking goed is verlopen, was het proces ongestructureerd. WDCD heeft het Fonds bijvoorbeeld geholpen bij het invullen van de thema's uit de regeling en de communicatie over de Open Call richting potentiële aanvragers, maar de samenwerking is volgens WDCD daarna vrij abrupt gestopt.

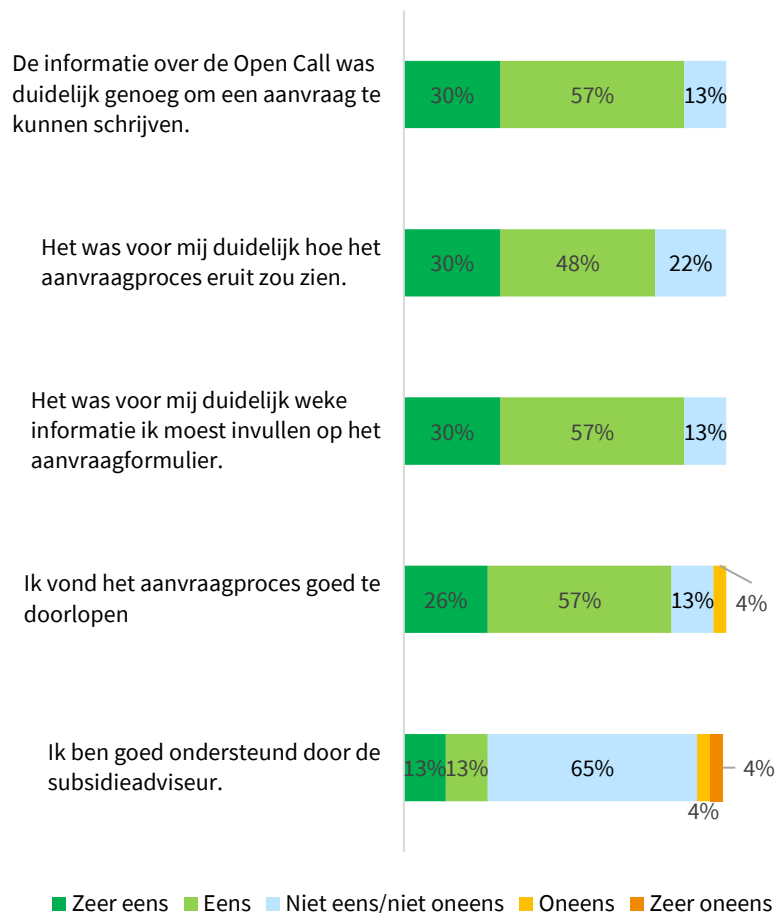
Ook de inrichting van het aanvraagproces had beter gestructureerd gekund. Volgens de (externe) subsidieadviseurs is de regeling daarom veeleisend geworden, met veel invalshoeken en terminologieën. Volgens hen maakt dit het schrijven van een aanvraag niet makkelijk voor aanvragers.

Uit de enquête blijkt dat aanvragers dit echter in de praktijk niet zo hebben ervaren. Aanvragers die de enquête hebben ingevuld zijn over het algemeen (zeer) positief over het aanvraagproces: 57% is (zeer) positief (zie figuur 3). Voor niet-gehonoreerde aanvragers geldt dat zij over het algemeen 'neutraal' oordelen over het aanvraagproces, namelijk 64% van de 11 niet-gehonoreerde respondenten. Van de respondenten die zeer negatief zijn, is de aanvraag niet gehonoreerd.

Figuur 3. Vraag: Wat is jouw algemene beoordeling van het aanvraagproces? (N = 23).

Veel aanvragers geven in de enquête aan dat het aanvraagproces helder was en dat duidelijk was wat er gevraagd werd in het aanvraagformulier. Respondenten vonden gevraagde informatie eenvoudig te verwerken in een aanvraag. Uit de stellingen blijkt ook dat de aanvragers (zeer) positief zijn over de wijze waarop het aanvraagproces is ingericht. Veel respondenten hebben 'neutraal' ingevuld bij de stelling over de subsidieadviseur, omdat veel van de respondenten geen gebruik hebben gemaakt van advies van de subsidieadviseur (zie figuur 4).

Figuur 4. Stellingen over aanvraagproces. (N = 23).

In gesprekken geven aanvragers ook aan dat het aanvraagproces helder en goed te doorlopen was. Wel geven sommige aanvragers in gesprek aan dat het in de aanvraagprocedure behulpzaam is om iemand te betrekken die ervaring heeft met het schrijven van subsidieaanvragen. Aanvragers schatten in dat het voor organisaties of personen met weinig ervaring met het doen van subsidieaanvragen een redelijk ingewikkelde aanvraag kan zijn om te schrijven, bijvoorbeeld vanwege de vele thema's in de Open Call en de vele documenten waar het Fonds naar verwijst op haar website. Enkele aanvragers geven in gesprek aan dat de aanvraagperiode erg kort was, waardoor de aanvraag op zeer korte termijn geschreven moest worden.

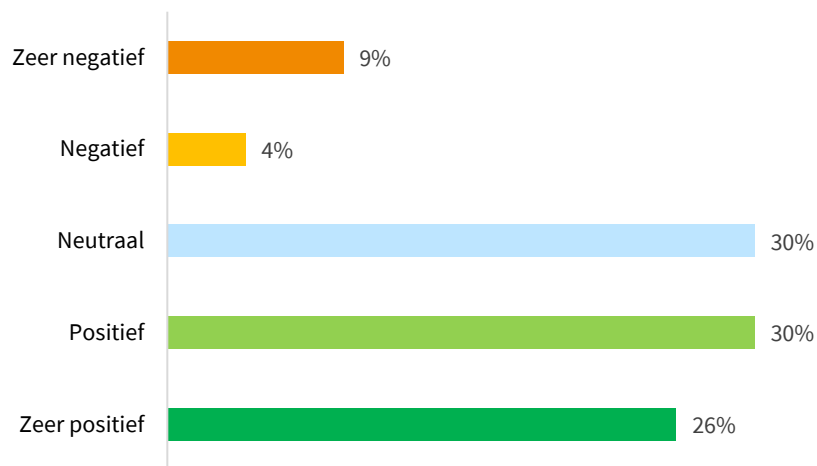
In gesprekken geven aanvragers aan dat de Open Call veel ruimte overliet voor interpretatie. Aanvragers geven aan dit als prettig te hebben ervaren.

Beoordelingsprocedure

Uit gesprekken met de subsidieadviseurs blijkt dat de rollen en verantwoordelijkheden van de beoordelaars niet aan de voorkant op papier zijn vastgelegd. De subsidieadviseurs van het Fonds en de externe adviseurs hebben mondeling overleg gehad om een gezamenlijk beeld te creëren over de wijze van beoordelen. Achteraf hadden de subsidieadviseurs aan de ene kant meer op papier aan de voorkant willen vastleggen, met name om meer houvast te krijgen bij het beoordelen van de aanvragen. Aan de andere kant geven de adviseurs in gesprekken ook aan, dat het feit dat het beoordelingsproces niet op papier is vastgelegd, er niet toe heeft geleid dat er grote verschillen zaten tussen de beoordeling van aanvragen door het Fonds, en de beoordeling door de externe adviseurs.

In de praktijk is de eerste beoordeling altijd gedaan door een subsidieadviseur van het Fonds en de tweede beoordeling door een externe subsidieadviseur, waarna ze de aanvragen bespraken. Deze samenwerking verliep volgens alle gesprekspartners prettig en gestroomlijnd.

Aanvragers zijn over het algemeen positief over het beoordelingsproces. 56% van de aanvragers die de enquête hebben ingevuld zijn (zeer) positief over het proces (zie ook figuur 5). Respondenten die (zeer) negatief hebben ingevuld, hebben hun aanvraag niet gehonoreerd gekregen. De reden die deze respondenten hebben opgegeven is dat ze het frustrerend vinden dat hun aanvraag helemaal niet beoordeeld is omdat het subsidieplafond bereikt was.

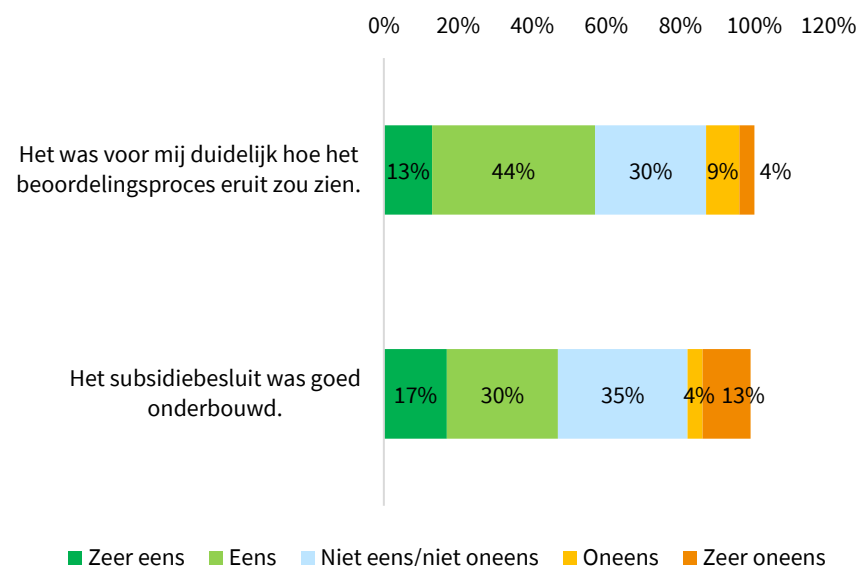

Figuur 5. Vraag: wat is jouw algemene beoordeling van het beoordelingsproces? (N = 23).

Voor de meerderheid van de respondenten was het duidelijk hoe het beoordelingsproces eruit zou zien, namelijk 57% (zie figuur 6). Dit geldt voor 75% van de 12 gehonoreerde aanvragers en 36% van de 11 niet-gehonoreerde aanvragers. Van de 11 niet-gehonoreerde aanvragers heeft de meerderheid, namelijk 45%, niet eens/niet oneens ingevuld. Voor de onderbouwing van het subsidiebesluit geeft 52% van de aanvragers in de enquête aan dat het

subsidiebesluit goed was onderbouwd (zie figuur 6). Dit geldt voor 66% van de 12 gehonoreerde aanvragers en 27% van de 11 niet-gehonoreerde aanvragers. De meerderheid van de 11 niet-gehonoreerde aanvragers, namelijk 45%, heeft niet eens/niet oneens ingevuld.

In gesprekken zijn gehonoreerde aanvragers kritischer, zij geven aan helemaal geen onderbouwing te hebben ontvangen, of slechts summiere onderbouwing. Deze aanvragers hadden graag meer feedback gekregen om van te kunnen leren voor het doen van subsidieaanvragen in de toekomst.

Figuur 6. Stellingen beoordelingsproces. (N = 23).

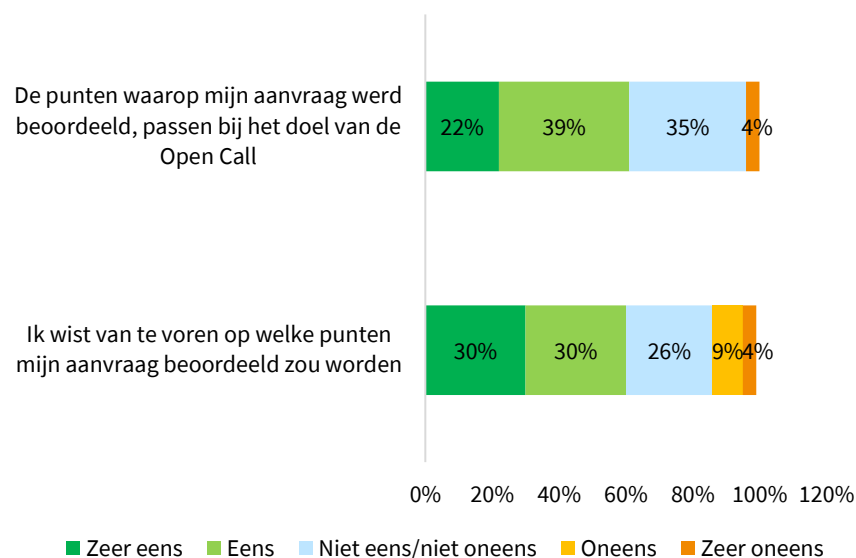
Beoordelingscriteria

De interne en externe adviseurs hebben een introductiebijeenkomst gehad, waarin met name het beoordelingsproces is besproken. De beoordelingscriteria zijn volgens de gesprekspartners niet heel gestructureerd doorgesproken. De externe adviseurs geven ook aan dat zij aan de voorkant graag een meer expliciete uitwerking van de criteria en/of een uitgewerkte visie van het Fonds op de criteria hadden gehad. Dit geldt met name voor het criterium 'inhoudelijke kwaliteit'. Ook geven de externe adviseurs aan dat zij liever meer criteria hadden gehad om op te scoren. De subsidieadviseurs zijn ook kritisch op het feit dat de criteria 'urgentie en innovatie' niet expliciet benoemd zijn als beoordelingscriteria. Deze criteria staan wel in het communicatieplan over de regeling, maar zijn in de Open Call uiteindelijk nooit opgenomen als criteria. Volgens de gesprekspartners is dit een gevolg het rommelige proces rondom de totstandkoming van de Open Call. Ook het feit dat buitenlands voorbeeldprojecten genoemd moesten worden in de aanvraag, voelde voor de adviseurs wat gekunsteld. De aanvragen zijn uiteindelijk ook niet heel kritisch beoordeeld op het gebruik van buitenlandse voorbeeldprojecten.

Aanvragers die de enquête hebben ingevuld, zijn positiever over de beoordelingscriteria. Zij geven in de enquête aan de criteria helder te vinden en zijn van mening dat de beoordelingscriteria goed aansloten bij de doelen die zij beoogde te bereiken met hun project. In de enquête geeft de meerderheid (61%) aan dat de punten waarop de aanvraag werd beoordeeld paste bij het doel van de Open Call en 60% geeft aan dat van tevoren duidelijk was op welke punten de aanvraag beoordeeld zou worden (zie figuur 7). Voor beiden stellingen geldt dit voor 92% van de 12 gehonoreerde aanvragers en 27% van de 11 niet-gehonoreerde aanvragers. De meerderheid van de niet-gehonoreerde aanvragers, namelijk 64%, heeft niet eens/niet oneens ingevuld.

Enkele respondenten van de enquête zijn in de open vragen kritisch op dat er gebruik moest worden gemaakt van voorbeeldprojecten. Respondenten geven aan hier niet helemaal het nut van in te zien. In gesprekken geven aanvragers aan te begrijpen dat het nodig was, omdat de Open Call valt onder de regeling Internationale Samenwerking.

In gesprekken geven aanvragers aan geen aanbevelingen te hebben voor het Fonds met betrekking tot de beoordelingscriteria.

Figuur 7. Stellingen beoordelingscriteria. (N = 23).

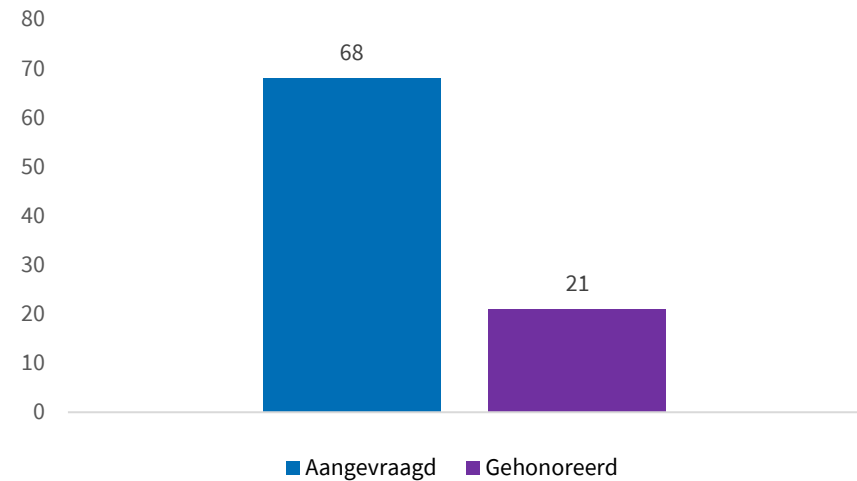
4.2 Uitnutting

In deze paragraaf beantwoorden we de volgende onderzoeksvragen:

- Hoeveel aanvragen zijn ingediend? Hoeveel daarvan zijn gehonoreerd (conversiegraad)?
- Wat is het gemiddelde aangevraagde subsidiebedrag en wat is het toegekende subsidiebedrag?
- Wie hebben aangevraagd (profiel aanvragers, bv. Landelijke spreiding, profiel gehonoreerd/afgewezen)?

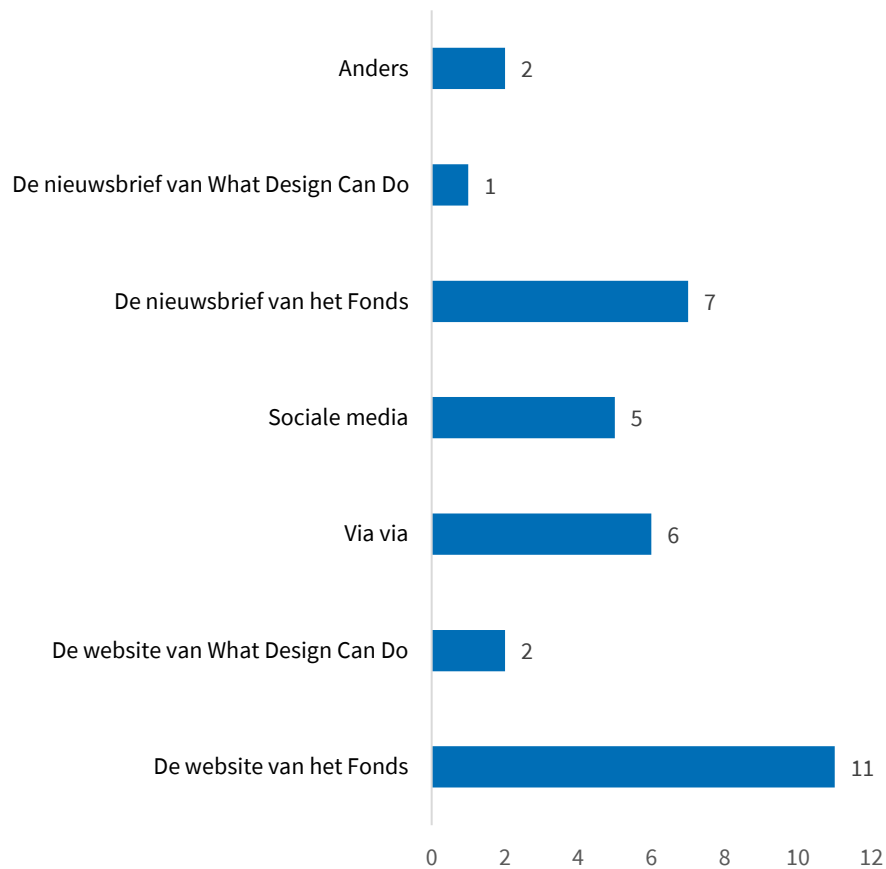
4.2.1 Aanvragen

In totaal zijn er 68 aanvragen ingediend voor de Open Call Cultuur voor Klimaat. Van deze 68 aanvragen zijn 21 aanvragen gehonoreerd (zie figuur 8). Dit betekent dat 31% van de aanvragen is gehonoreerd. 47 aanvragen zijn afgewezen. Van de 47 afgewezen aanvragen zijn in ieder geval tien aanvragen afgewezen omdat het subsidieplafond was bereikt en drie omdat er geen sluitende begroting was. Voor de overige aanvragen is op basis van de data van het Fonds niet duidelijk waarom zij zijn afgewezen.

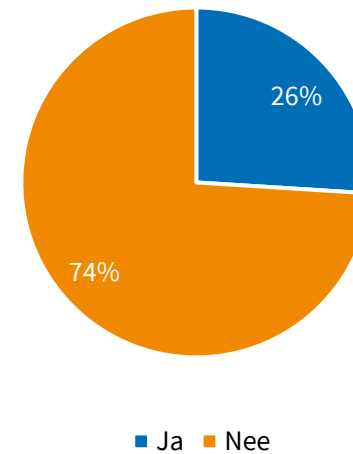
Figuur 8. Aantal aanvragen.

Uit de enquête blijkt dat de meeste aanvragers van de regeling gehoord hebben via de website van het Fonds of de nieuwsbrief van het Fonds. Een klein deel van de aanvragers heeft van de Open Call gehoord via WDCD. Waar ‘anders’ is ingevuld heeft één aanvrager van de regeling gehoord via Klimaatonderzoek Initiatief Nederland (KIN) en er is één aanvrager op de regeling gewezen door een adviseur van het Fonds (zie figuur 9). In gesprekken geven meerdere aanvragers aan te zijn gewezen op de Open Call door een adviseur van het Fonds. Uit gesprekken blijkt verder dat de Open Call ook is verspreid via de Social Design Showroom en de nieuwsbrief van Afdeling Buitengewone Zaken. Het is niet bekend hoeveel aanvragen via deze weg zijn binnengekomen.

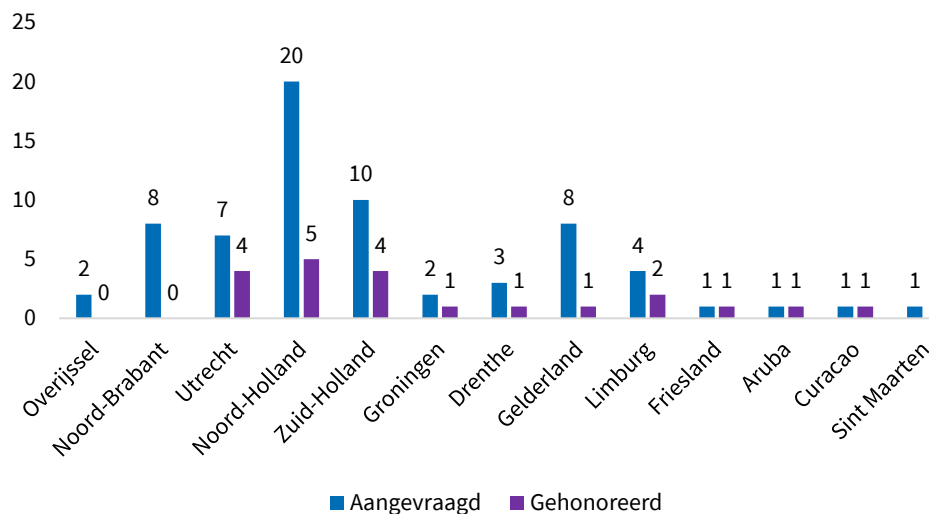
Figuur 9. Vraag: Hoe heb je gehoord van de Open Call Cultuur voor klimaat? (N = 23).

Uit de enquête blijkt bovendien dat voor ongeveer 74% van de respondenten in ieder geval de afgelopen vier jaar subsidie geen heeft aangevraagd bij het Fonds (zie figuur 9).

Figuur 10. Vraag: heb je de afgelopen 4 jaar ook wel eens via een andere Open Call of regeling subsidie aangevraagd bij het Fonds voor Cultuurparticipatie? (N = 23).

Aanvragen worden ingediend door stichtingen en individuele personen uit heel Nederland en de Caribische Eilanden, behalve uit Flevoland en Zeeland. De meeste aanvragen, 29%, komt uit de provincie Noord-Holland. Ook de meeste gehonoreerde aanvragen komen uit de provincie Noord-Holland (24% van de gehonoreerde aanvragen). De aanvragen uit de provincies Overijssel en Noord-Brabant en Sint-Maarten zijn allemaal niet gehonoreerd (zie figuur 9).

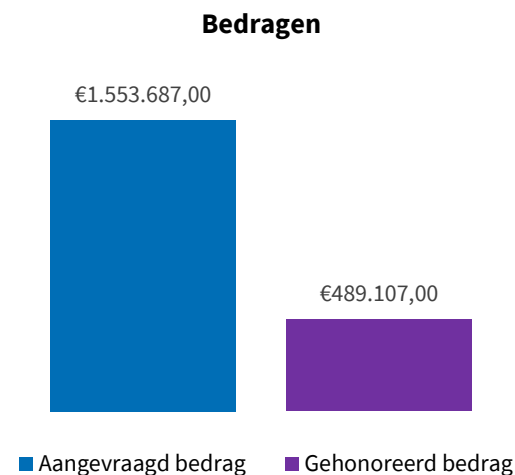
Figuur 11. Geografische spreiding. (N = 68).

De adviseurs geven in gesprekken aan dat de aanvragen uiteenlopend waren, omdat de aanvragen verspreid waren over het hele land en de Caribische eilanden. Bovendien hebben verschillende instellingen subsidie aangevraagd, van eenpersoonszaken tot culturele instellingen zoals podia, musea, theaters en kunstateliers.

De externe subsidieadviseurs hadden wel verwacht dat er meer aanvragen binnen zouden komen vanuit social design en creatieve bureaus. Deze doelgroep heeft de Open Call volgens hen dus met deze Open Call nog niet (voldoende) kunnen bereiken, ondanks dat de Open Call wel is verspreid door organisaties in de social design/creatieve sector zoals WDCD, Social Design Showroom en Afdeling Buitengewone Zaken. Volgens de externe subsidieadviseurs had het gebruik maken van tussenpersonen wellicht beter kunnen werken om deze doelgroep te bereiken.

4.2.2 Budget

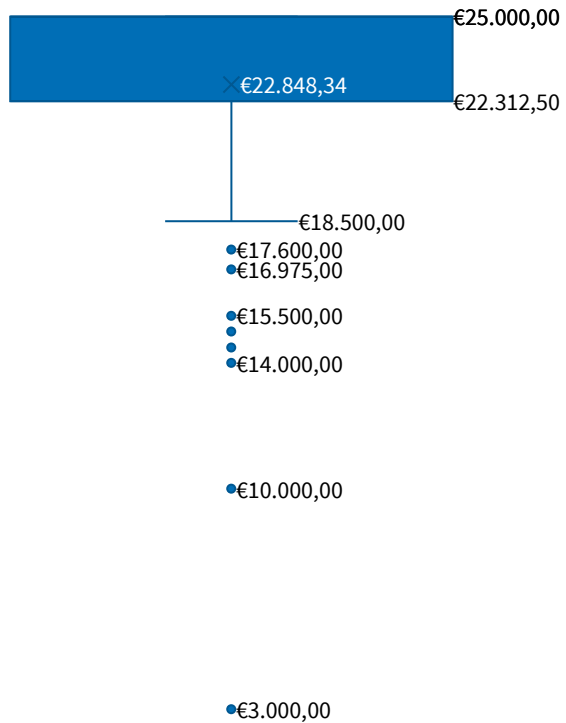
In totaal is voor € 1.553.687 aan subsidie aangevraagd. Het totaal gehonoreerde bedrag is € 489.107 (31% van het totaal aangevraagde bedrag).

Figuur 12. Bedragen totaal.

Het minimale aangevraagde bedrag is € 3.000 en het maximale aangevraagde bedrag is € 25.000 (het subsidieplafond). Het gemiddelde aangevraagde bedrag is € 22.848.

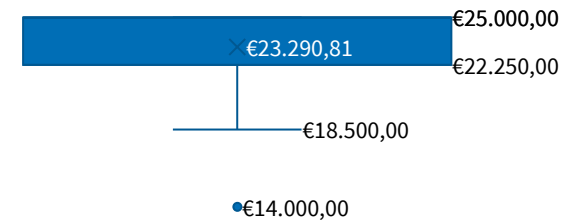
Aangevraagde bedragen

Figuur 13. Aangevraagde bedragen.

Het gemiddelde gehonoreerde bedrag is € 23.291 Het minimale gehonoreerde bedrag is € 14.000 en het maximale gehonoreerde bedrag is € 25.000.

Gehonoreerde bedragen

Figuur 14. Gehonoreerde bedragen.

4.3 Inhoud

In deze paragraaf gaan we in op de projecten die subsidie hebben aangevraagd, met een focus op de gehonoreerde projecten. We brengen in kaart in hoeverre invulling is gegeven aan de samenwerking tussen social design en co-creatie, welke effecten de aanvragers beogen te bereiken met het project en in hoeverre het project aansluit bij de maatschappelijke doelstelling in de Open Call (vergroot handelingsperspectief voor klimaatactie).

We beantwoorden de volgende onderzoeksvragen:

- Voor welk type projecten of activiteiten is subsidie aangevraagd en in hoeverre ligt dit in lijn met zoals bedoeld in de Open Call?
- Voor gehonoreerde aanvragers:
 - Wat zijn de (eerste) ervaringen met de uitvoering van de projecten, wat werkt wel, wat werkt niet?
 - Hoe is de samenwerking vormgegeven tussen social design en co-creatie en de effecten ten aanzien van de maatschappelijke doelstelling (in dit geval klimaatactie), wat zijn de ervaringen?

4.3.1 Plananalyse

Om de aanvragen in meer detail te bekijken, is een plananalyse uitgevoerd van in totaal veertien aanvragen, waarvan tien gehonoreerde aanvragen en vier afgewezen aanvragen (deze aanvragen zijn allemaal afgewezen op basis van de inhoud). De analyse is uitgevoerd aan de hand van een toetsingskader (zie tabel 3), dat is opgebouwd aan de hand van de beoordelingscriteria en de thema's van de regeling (duurzame initiatieven, social design, co-creatie en handelingsperspectieven). Het toetsingskader is afgestemd met het Fonds. Per criteria en thema kijken we naar hoe het is beschreven in de regeling (op papier), de wijze waarop het in de praktijk is toegepast door de beoordelaars en hoe de geanalyseerde aanvragen hier invulling aan geven. Waar nodig maken we bij de aanvragen onderscheid tussen de gehonoreerde en de afgewezen aanvragen.

	Toelichting regeling (op papier)	Toepassing in de praktijk	Plananalyse
Beoordelingscriteria in de regeling			
Inhoudelijke kwaliteit	<p>Is het project voldoende gericht op het thema, doel, effecten en inhoud van deze Open Call? Voldoet de aanvraag aan ‘waarvoor kan je subsidie aanvragen?’, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het project vindt plaats op wijkniveau/binnen een gemeenschap (denk aan buurt, wijk of regio, maar ook: een vereniging of groep van gelijkgestemden). • Het project is een samenwerking tussen een social designer, docent of maker met expertise in kunstdiscipline en deelnemers. • Binnen het project wordt social design en co-creatie ingezet om het handelingsperspectief van de deelnemers te vergroten. Dit zorgt voor meer bewustwording over de rol die mensen kunnen spelen in de aanpak van klimaatverandering. • De aanvrager heeft vooronderzoek gedaan naar relevante voorbeeldprojecten in het buitenland door middel van bureauonderzoek of een andere vorm van kennisuitwisseling. Dit onderzoek hoeft niet door middel van een fysiek bezoek uitgevoerd te worden. Ook is 	<p>Klimaatverandering en duurzaamheid</p> <p>De aanvraag moet gericht zijn op een project dat aansluit bij het thema klimaat(verandering) (in de breedste zin van het woord).</p> <p>Het project vindt plaats op wijkniveau/binnen een gemeenschap</p> <p>Het uitgangspunt van de aanvraag moet zijn dat een gemeenschap vanuit een gezamenlijke vraag of uitdaging aan de slag gaat. De aanvraag moest duidelijk maken waarom het project of de activiteiten relevant zijn voor de betrokken gemeenschap en hoe het de gemeenschap iets oplevert (op de lange termijn).</p> <p>Het achterliggende idee is dat, wanneer een project wordt uitgevoerd in samenwerking en door een gemeenschap, de kans op blijvende sociaal-maatschappelijke verandering groter is, wat ook beklijft na afloop van het project.</p> <p>Gemeenschap is in de beoordeling geïnterpreteerd in de breedste zin van het woord.</p> <p>Samenwerking en co-creatie</p> <p>De aanvrager moet in de aanvraag duidelijk maken dat het project op basis van co-creatie wordt opgezet, waarbij samenwerking en gezamenlijke besluitvorming centraal staan. Het project moet mensen de mogelijkheid bieden om actief samen te werken rond het thema klimaat(verandering). Er dient sprake te zijn van een open aanpak, waarbij ruimte is om samen met de betrokkenen (bijvoorbeeld bezoekers, deelnemers of andere betrokkenen) aanpassingen te doen in de uitvoering en invulling van het project.</p>	<p>Klimaatverandering en duurzaamheid</p> <p>Gehonoreerde aanvragen zijn gericht op het aanpakken van klimaatverandering/ milieuproblematiek op de langere termijn. Bijvoorbeeld het vergroenen van de omgeving en het zorgen voor meer biodiversiteit. Maar ook het tegengaan van plasticvervuiling en kledingverspilling door te leren over recycling. Sommige aanvragen zijn gericht op een heel specifiek thema, terwijl andere aanvragen klimaatverandering heel breed interpreteren, en niet specifiek inzetten op één onderwerp of uitdaging. De thema's worden gaandeweg door de deelnemers bepaald. Voor de afgewezen aanvragen geldt dat vaak niet specifiek de link gelegd met klimaatverandering, of is dit niet geheel logisch te herleiden.</p> <p>Het project vindt plaats op wijkniveau/binnen een gemeenschap</p> <p>In enkele aanvragen is een specifieke wijk/buurt al geselecteerd. Alle aanvragen gaan over de eigen leefomgeving en het toepassen van klimaatacties op de eigen leefomgeving. Veel projecten zetten specifiek in op kinderen/jongeren, en gebruiken hen ook als instrument om ouders en hun netwerk te bereiken.</p> <p>Samenwerking en co-creatie</p> <p>Co-creatie bestaat in de meeste projecten uit een samenwerking tussen de deelnemers en een theatermaker, kunstenaar, wetenschapper en/of social designer. Vaak is het zo dat deelnemers kennis opdoen, waarna ze zelf aan de slag kunnen gaan in de eigen omgeving. In enkele gevallen is in de aanvraag nadrukkelijk aangegeven dat de deelnemers en organisatoren een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor het te doorlopen proces.</p> <p>Inspiratie uit voorbeeldprojecten uit het buitenland</p> <p>Alle gehonoreerde aanvragen hebben in de aanvraag gebruik gemaakt van voorbeeldprojecten uit het buitenland. Bijvoorbeeld om aan te geven dat een bepaald project al in het buitenland is georganiseerd en dit effect heeft. In enkele gevallen is de organisator zelf naar het buitenland geweest om inspiratie op te doen. In de afgewezen aanvragen die geanalyseerd zijn is vaker geen gebruik gemaakt van voorbeeldprojecten uit het buitenland.</p>

	<p>wederkerigheid in het onderzoek niet verplicht.</p> <p>Geeft het plan voldoende weer hoe met social design wordt ingezet op sociale effecten? Gaat het om een gelijkwaardige samenwerking tussen de social designer en de deelnemers, waar het proces van het project centraal staat, niet het eindproduct.</p>	<p>Inspiratie uit voorbeeldprojecten uit het buitenland In de praktijk leidde het niet gebruiken van een voorbeeldproject niet automatisch tot een afwijzing van de beoordelaars. Wanneer een aanvrager bijvoorbeeld duidelijk de urgentie wist over te brengen om in de eigen wijk een initiatief op te zetten, geïnspireerd door een voorbeeldproject elders in Nederland, werd dit als even waardevol beschouwd door de beoordelaars.</p> <p>Focus op proces en niet op het eindproduct Het project mag niet primair gericht zijn op het opleveren van een eindproduct. Bijvoorbeeld: een project waarbij kinderen doorkruipbuizen beschilderen met afbeeldingen van dieren uit de omgeving, is niet voldoende.</p> <p>Impact op de lange termijn Het project moet een positieve bijdrage leveren aan inzet op klimaatverandering op de lange termijn. Het project moet een duurzame investering opleveren, bijvoorbeeld door het overdragen en het borgen van de opgedane kennis.</p>	<p>Focus op het proces en niet op het eindproduct In de gehonoreerde aanvragen ligt de focus nadrukkelijk niet op een eindproduct. Wanneer wel een gezamenlijk eindproduct wordt opgeleverd zoals een vergroende tuin, een gezamenlijke visie of actieplan, een festival etc. is dit niet het einddoel. Wanneer dit het geval is, is in de aanvraag benadrukt dat mensen ook in de eigen omgeving aan de slag moet kunnen met de opgedane kennis en tools. Voor de afgewezen aanvragen geldt dat de focus wel vaker ligt op het eindproduct.</p> <p>Impact op de lange termijn Voor enkele gehonoreerde aanvragen geldt dat nazorg/tussentijdse evaluatie is opgenomen als onderdeel van het proces. Zoals een begeleider die langer betrokken blijft bij het proces, bijvoorbeeld rondom het onderhouden van een tuin. Of deelnemers gaan met elkaar in gesprek over welke klimaatacties beklijven en welke niet. Alle gehonoreerde aanvragen zijn er op gericht om op de lange termijn impact te leveren, mensen in brede zin bewuster te laten worden van klimaatverandering en inzichtelijk maken dat deelnemers hier zelf ook een rol in kunnen spelen. In de afgewezen aanvragen is de impact op de lange termijn niet of veel minder expliciet uitgewerkt dan in de gehonoreerde aanvragen.</p>
<p>Organisatorische kwaliteit</p>	<p>Is het plan duidelijk, concreet en realistisch, waarbij ook gekeken wordt naar een realistische planning en of de activiteiten in lijn zijn met de doelstelling en de gewenste effecten? Is de begroting realistisch en sluit deze aan bij de activiteiten en het doel van de regeling?</p>	<p>Ervaring en expertise Kan de aanvrager aantonen ervaring te hebben met het organiseren van (grote) participatietrajecten?</p> <p>Toont de aanvrager inzicht in mogelijke risico's. Denk bijvoorbeeld aan uitdagingen bij het werven van deelnemers (bijvoorbeeld dat dit niet haalbaar is binnen een korte termijn).</p> <p>Realistisch en haalbaar Is er een realistische en uitvoerbare planning opgesteld? Heeft de aanvrager bijvoorbeeld rekening gehouden met de risico's die kunnen plaatsvinden bij participatieve projecten.</p>	<p>Ervaring en expertise Het is uit de geanalyseerde aanvragen niet af te leiden in hoeverre aanvragers ervaring hebben met het organiseren van (grote) participatietrajecten. Niet in alle aanvragen zijn mogelijke risico's of mitigerende maatregelen genoemd. Enkele aanvragers houden wel rekening met risico's, bijvoorbeeld dat samenwerkingspartners toch niet willen meewerken, of dat er geen behoefte is aan het project. Wanneer deze risico's zijn uitgewerkt, zijn ook mitigerende maatregelen benoemd. De uitgebreidheid verschilt sterk en ook lang niet alle gehonoreerde aanvragen die geanalyseerd zijn, houden rekening met risico's in de planning.</p> <p>Realistisch en haalbaar Voor zowel gehonoreerd als niet-gehonoreerde aanvragen geldt dat de planning vaak summier op maandniveau is uitgewerkt. De</p>

		<p>Zijn de verantwoordelijkheden en taken binnen het projectteam duidelijk verdeeld?</p> <p>Wordt in de aanvraag een transparante en logische verdeling van het budget gepresenteerd?</p> <p>Is het op basis van de aanvraag aannemelijk dat het project op een goede en succesvolle manier kan worden uitgevoerd en afgerond?</p>	<p>taakverdeling is vaak niet uitgewerkt. De mate van uitgebreidheid in de uitwerking van de begroting wisselt ook per aanvraag. De meeste kosten zitten vaak in personele kosten.</p>
Thema's			
Duurzame initiatieven (klimaat)	<p>Inspanningen en maatregelen die worden genomen om de gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en te verzachten. Het omvat veel verschillende activiteiten en beleid, welke gericht zijn op het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, het aanpassen aan het veranderende klimaat en het bevorderen van duurzaamheid. Klimaatinitiatieven zijn een wereldwijde noodzaak, omdat klimaatverandering grote bedreigingen met zich meebrengt voor het milieu, de ecosystemen, de economieën en het menselijk welzijn.</p>	<p>Interpretatie van klimaat(verandering) De focus ligt op lange termijn veranderingen in de atmosfeer en niet op korte termijn fenomenen zoals 'het weer'.</p> <p>In de beoordeling is duurzaamheid en klimaat(verandering) in de breedste zin van het woord geïnterpreteerd, bijvoorbeeld: natuur, biodiversiteit, ecologie, milieu, etc.</p> <p>Urgentie en innovatie Externe adviseurs met expertise in social design en co-creatie hebben expliciet beoordeeld of de voorgestelde initiatieven innovatief zijn en een duidelijke toegevoegde waarde hebben.⁶ Bekende en veelvoorkomende projecten, zoals een pluktuin, werden bijvoorbeeld niet gesubsidieerd omdat dit geen innovatief initiatief is.</p> <p>Visie van de aanvrager op (het aanpakken van) klimaatverandering/milieuproblematiek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preventief: Moet het project bijdragen aan een verbetering van de leefomgeving, nog vóór problemen ontstaan? Denk hierbij aan het voorkomen van milieuschade, het vergroten van biodiversiteit of het versterken van de natuurlijke 	<p>Interpretatie van klimaat(verandering) In de gehonoreerde aanvragen is een heel brede interpretatie van klimaatverandering en daaraan gerelateerde problematiek terug te zien. Projecten zetten vaak in op vergroening en het zorgen voor meer biodiversiteit, maar ook het oplossen van een meer urgent probleem zoals het tegengaan van plasticvervuiling en moeten deelnemers tools geven om plastic en/of kleding te recyclen. In de afgewezen aanvragen is niet altijd expliciet een link gelegd met klimaat(verandering).</p> <p>Urgentie en innovatie Dit is lastig te beoordelen. De gehonoreerde aanvragen zetten allemaal in op activiteiten waarbij de leefomgeving van de deelnemers gezamenlijk wordt aangepakt. Projecten moeten deelnemers bovendien handvatten geven om zelf met de opgedane kennis aan de slag te gaan.</p> <p>Visie van de aanvrager op klimaatverandering Gehonoreerd Gehonoreerde aanvragen zijn curatief of preventief. Alle gehonoreerde aanvragen moeten handelingsperspectieven bieden voor de deelnemers.</p> <p>1. Preventief (voorkomend/vooruitdenkend): Projecten zijn gericht op het voorkomen van verdere milieuproblemen, bijvoorbeeld door in te zetten op vergroening, biodiversiteitsbevordering en bewustwording. Dit voorkomt toekomstige schade aan het milieu.</p>

⁶ Urgentie en innovatie zijn geen 'officiële' beoordelingscriteria.

		<p>balans in een gebied (zoals het vergroenen van een omgeving).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Curatief en oplossingsgericht: Heeft het project als doel om de gevolgen van klimaatverandering direct aan te pakken? Bijvoorbeeld door oplossingen te bieden voor bestaande milieuproblemen (zoals het recyclen van afval). • Handelingsperspectieven bieden: Moet het project mensen voornamelijk inspireren en in staat stellen om zelf klimaatacties te ondernemen? Of ligt de focus juist op het creëren van perspectief en veerkracht, door handvatten te bieden waarmee mensen beter kunnen omgaan met zorgen en stress die klimaatverandering met zich meebrengt. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Curatief (oplossend/achteraf ingrijpen): Projecten zijn gericht op het aanpakken van bestaande milieuproblemen zoals plasticvervuiling, kledingverspilling of waterbesparing. Dit houdt in dat deelnemers oplossingen leren toepassen voor actuele problemen. 3. Handelingsperspectief (actiegericht/veranderend gedrag): Projecten zijn gericht op het bieden van concrete handelingsmogelijkheden, zodat deelnemers zelf in hun omgeving aan de slag kunnen met klimaatmaatregelen. Dit kan variëren van praktische stappen, zoals het aanleggen van een duurzame tuin, tot bewustwording en veerkrachtontwikkeling bij klimaatstress. <p>Afgewezen: Afgewezen aanvragen zijn vaker curatief, en zetten niet allemaal in op het bieden van concrete handelingsperspectieven op de lange termijn.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Curatief: Projecten zijn gericht op het oplossen van bestaande milieuproblemen, zoals plasticvervuiling. 2. Handelingsperspectief: Projecten zijn gericht op het bieden van mogelijkheden om zelf actie te ondernemen, bijvoorbeeld door vergroening van hun stadsdeel of het aanpakken van klimaatproblemen. Dit geldt niet voor alle aanvragen. 3. Bewustwording als katalysator: Door mensen bewust te maken van milieu- en klimaatproblemen, worden ze gestimuleerd om zelf actie te ondernemen.
<p>Social Design</p>	<p>Het ontwerpen van oplossingen met een sociale impact, welke gericht zijn op maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering. Binnen de Open Call wordt social design ingezet om projecten te creëren die niet alleen esthetisch en functioneel zijn, maar ook sociale verandering teweegbrengen. Dit houdt in dat de projecten zo ontworpen worden dat het belang van elke stem in het ecosysteem wordt erkend en waar mogelijk geïntegreerd in het</p>	<p>Het project heeft betekenis voor de maatschappij en is met mensen uit de maatschappij. Het gaat niet om het eindproduct.</p> <p>Het project moet voor alle betrokkenen iets opleveren.</p>	<p>Alle projecten zetten in op het bieden van handelingsperspectieven voor het omgaan met klimaatverandering. Alle projecten zetten daarom in op het behalen van maatschappelijke effecten. In enkele gevallen staat in de aanvraag dat het project ook bijdraagt aan meer sociale cohesie in een wijk of gemeenschap.</p>

	besluitvormingsproces. Social design focust zich niet altijd op concrete oplossingen, maar juist op handelingsperspectief.		
Co-creatie	De methode en benaderingen waarbij individuen, groepen of gemeenschappen actief en gelijkwaardig betrokken zijn bij besluitvorming, beleidsvorming of projectuitvoering. Het resultaat is de vorming en evolutie van de cultuur van een samenleving. Dit kan bijvoorbeeld gaan over taal, tradities, kunst, debat en andere culturele aspecten.	<p>De initiatiefnemer/aanvrager moet in de aanvraag voldoende laten zien open te staan voor input vanuit de deelnemers gedurende het project en bereid zijn om te schakelen wanneer het proces/project hierom vraagt.</p> <p>De activiteiten in het project en het proces worden tijdens de uitvoering in co-creatie ontwikkeld.</p> <p>De deelnemende groep (bijvoorbeeld bezoekers, deelnemers of andere betrokkenen) bepalen samen de activiteiten en de stappen in het proces.</p> <p>Het project mag in de aanvraag niet vooraf volledig zijn uitgestippeld als een vaststaand traject van “we gaan van A, naar B, naar C, etc.”</p>	<p>Gehonoreerd</p> <p>Subsidieaanvragers hanteren verschillende niveaus van co-creatie, variërend van volledige betrokkenheid en inspraak tot beperkte participatie waarbij professionals de regie houden. Volledige co-creatie en gedeeld eigenaarschap komen het meest voor in projecten waarbij buurtbewoners of deelnemers direct invloed hebben op de inhoud van het project en inrichting van het proces. In andere gevallen is co-creatie meer een vorm van participatie zonder beslissingsbevoegdheid voor de deelnemers.</p> <p>De manier waarop subsidieaanvragers co-creatie inzetten in hun projecten kan worden onderverdeeld in vier niveaus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Volledige co-creatie: gedeeld eigenaarschap en invloed op het proces. Bij sommige projecten hebben deelnemers vanaf het begin een grote mate van invloed op zowel de inhoud van het project als het proces. Ze bepalen bijvoorbeeld mee hoe de tuin eruitziet, kiezen een thema of ontwikkelen een programma. De projectleiders en professionals hebben hierbij een begeleidende rol. Voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> • Een tuinproject, waarin kunstenaars, trainers en ouderen samen het ontwerp bepalen. • Project waarbij buurtbewoners zelf het thema kiezen en de invulling nog grotendeels open ligt. 2. Co-creatie binnen afgebakende kaders: deelnemers beïnvloeden onderdelen van het project. Hier hebben deelnemers invloed op bepaalde onderdelen, maar de grote lijnen worden door de projectorganisatie of professionals bepaald. Bijvoorbeeld, kinderen mogen een onderdeel van een festival vormgeven, maar het festival als geheel staat vast. Voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen organiseren samen met een jeugdtheater een rondleiding. • Basisschoolleerlingen bepalen samen met een ontwerper losse programmaonderdelen.

			<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen kiezen een schoolchallenge en ouders kiezen later samen met de kinderen een challenge voor thuis. <p>3. Co-creatie als participatie: deelnemers werken mee, maar zonder directe invloed op het proces. Bij deze projecten wordt samenwerking benadrukt, maar de mate van daadwerkelijke invloed van deelnemers op het proces blijft onduidelijk.</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking tussen creatieve werkplaatsen, een kunstenaar en buurtbewoners, zonder duidelijkheid over hun invloed. • Kinderen gaan met reporters de wijk in om verhalen op te halen, maar hun rol in de besluitvorming rondom de inrichting van het proces/het project is onduidelijk. • Buurtbewoners volgen workshops en gaan op basis hiervan aan de slag, zonder duidelijkheid over hun inspraak op het proces/het project. <p>4. Indirecte co-creatie: professionals bepalen, deelnemers reageren. Hier wordt wel rekening gehouden met de behoeften van deelnemers (bijvoorbeeld via enquêtes en behoeftepeilingen), maar de daadwerkelijke beslissingen en invulling liggen grotendeels bij professionals. Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lessen worden vormgegeven op basis van de behoeften van leerlingen, maar de inhoud wordt door experts bepaald. • Professionals en kunstenaars bepalen eerst de doelstellingen en het programma, waarna kinderen in een laboratorium experimenteren binnen deze kaders. <p>Afgewezen</p> <p>Deze projecten bevatten weinig tot geen co-creatie, omdat de invloed van deelnemers minimaal is. Ze nemen vooral deel aan uitgewerkte onderdelen, maar worden niet meegenomen in de bredere besluitvorming of ontwikkeling van het project.</p> <p>Dit valt te categoriseren als vijfde categorie: Beperkte of geen co-creatie: deelnemers als uitvoerders. Bij deze projecten ligt de regie volledig bij professionals of organisaties, en deelnemers spelen vooral een uitvoerende of reactieve rol. Ze worden niet betrokken bij de besluitvorming of vormgeving van het project. Voorbeelden:</p>
--	--	--	---

<p>Handelings- perspectieven</p>	<p>Duidelijke aanwijzingen over hoe mensen zich kunnen gedragen in reactie op klimaatverandering zijn belangrijk. Klimaatveranderingen zijn zo complex, dat ze onmogelijk met één oplossing op te lossen zijn. Om toch verandering teweeg te kunnen brengen of bewustwording te vergroten zijn aanwijzingen wenselijk. Een concrete gedragsaanwijzing maakt het voor mensen een stuk eenvoudiger om een eerste stap te zetten.</p>	<p>De open call heeft als doel om handelingsperspectieven te bieden voor het omgaan met klimaatverandering. Het project moet een positief tegengeluid bieden door deelnemers te motiveren tot verdere actie.</p> <p>Het project moet bekijken: het dient een blijvende impact te hebben en deelnemers te motiveren tot verdere actie. Het mag niet draaien om een afgerond eindproduct of een afgesloten proces, maar moet gericht zijn op het uiteindelijk versnellen of starten van een bredere beweging of initiatief.</p> <p>Het project moet deelnemers in staat stellen om na hun deelname zelf actie te ondernemen. Ze moeten worden geïnspireerd en worden uitgerust met tools, kennis en motivatie om zelf iets bij te dragen aan klimaatverandering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemers voeren taken uit (zoals kleding maken) maar hebben geen invloed op het ontwerp of opzet van het project. • Bijeenkomsten en acties zijn vooraf bepaald, zonder dat deelnemers zeggenschap hebben over de inhoud. • Deelnemers worden pas betrokken in een latere fase (bijvoorbeeld via workshops of focusgroepen), maar zonder inspraak in de richting of opzet van het project. <p>Het overkoepelende thema is duurzaam gedrag en klimaatbewustzijn, waarbij kennisopbouw wordt gecombineerd met concrete acties en/of handvatten om zowel bestaande problemen op te lossen als toekomstige problemen te voorkomen.</p> <p>Voor een groot deel van de geanalyseerde gehonoreerde projecten geldt dat ingezet wordt op kinderen. Het idee is dat door kinderen ook ouders en hun netwerk bereikt worden.</p> <p>Het mechanisme is voor de meeste geanalyseerde gehonoreerde aanvragen als volgt ingericht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deelnemers bouwen kennis op over een bestaand of toekomstig probleem (krijgen bewustzijn). 2. Deelnemers bouwen kennis op over de acties die zij kunnen ondernemen om het bestaande probleem aan te pakken, of het toekomstige probleem te voorkomen. 3. Deelnemers gaan samen, en met een maker/professional, aan de slag met het uitvoeren van deze acties. 4. Deelnemers zijn in staat gesteld om deze acties in de eigen omgeving te ondernemen. 5. Deelnemers zijn zich bewust dat ze zelf klimaatverandering in de eigen omgeving kunnen aanpakken en gaan dit meer en vaker doen, op verschillende gebieden.
---	--	--	--

Tabel 3. Plananalyse.

4.4 (Beoogde) effecten

Om een beeld te krijgen van de effecten die de projecten beogen te bereiken, hebben we gebruik gemaakt van de gehonoreerde aanvragen uit de plananalyse. Bovendien hebben we in de enquête en gesprekken gevraagd welke effecten de projecten beogen te bereiken en welke ervaringen aanvragers al hebben met de uitvoering van het project.

Nagestreefde effecten

Op basis van de plananalyse, de enquête en de gesprekken met aanvragers zien we een duidelijk patroon in de effecten die de projecten beogen te bereiken. Deze effecten kunnen worden gegroepeerd in vier categorieën:

- 1. Klimaatbewustzijn en handelingsperspectief vergroten:** veel projecten willen deelnemers bewuster maken van klimaatverandering en hen de middelen geven om hier actief iets aan te doen. Dit gebeurt vaak stapsgewijs, zodat deelnemers ervaren dat hun acties impact hebben. Voorbeelden:
 - Door kleine stappen (zoals meer waardering voor insecten) wordt bewustzijn vergroot en de drempel verlaagd om zelf (grotere) klimaatacties te ondernemen.
 - Door zelf en thuis actief aan de slag te gaan, worden kinderen en ouders weerbaarder tegen klimaatverandering.
- 2. Sociale cohesie en gezamenlijke actie binnen gemeenschappen:** veel projecten zetten in op samenwerking en het versterken van sociale verbindingen door mensen te laten samenwerken aan vergroening en verduurzaming. Voorbeelden:
 - Meer sociale interactie/cohesie door werken aan gezamenlijke duurzame initiatieven.

- Samenwerken aan natuurprojecten leidt tot herwaardering en zorg voor de eigen leefomgeving.
- Workshops en bijeenkomsten zorgen voor een gedeelde visie en een actieplan voor verduurzaming.

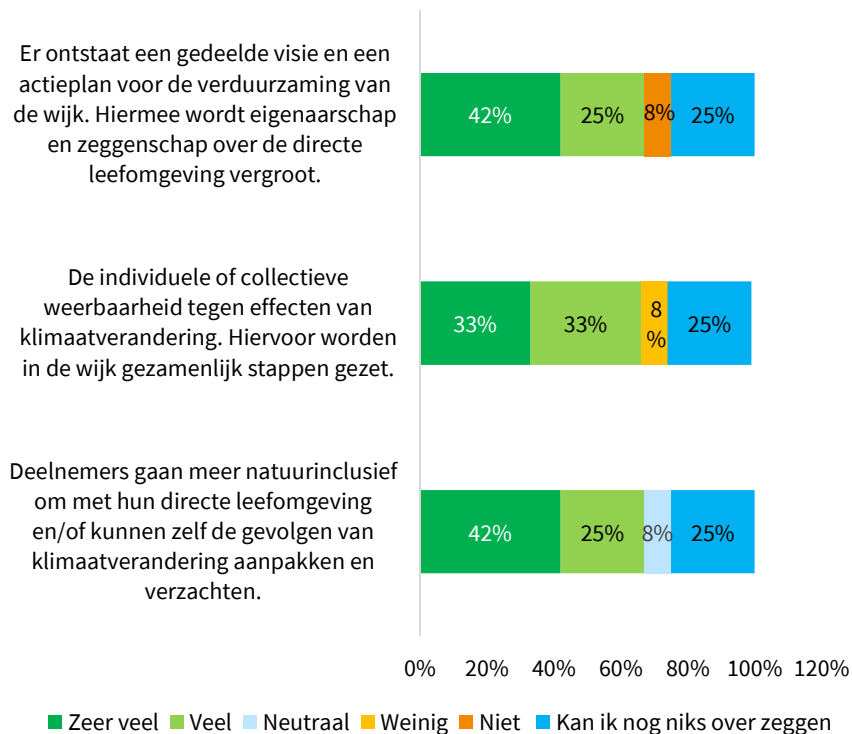
3. Langetermijneffecten op de leefomgeving: Veel projecten richten zich niet alleen op individuele gedragsverandering, maar ook op tastbare verbeteringen in de fysieke leefomgeving, zoals meer groen en biodiversiteit. Voorbeelden:

- Het aanleggen van tuinen om zowel op de korte als lange termijn te zorgen voor meer groen en biodiversiteit in de eigen leefomgeving, met aandacht voor waterbesparing. Dit moet op de lange en korte termijn leefbaarheid vergroten.
- Actieve aanpassingen in de leefomgeving om (de gevolgen van) milieuproblemen te verminderen, bijvoorbeeld door het aanpakken van plasticvervuiling.

De meeste projecten waar subsidie voor is aangevraagd zijn nog in de opstartfase. In de enquête geven gehonoreerde aanvragers wel aan welke effecten zij beogen te bereiken met hun project. Zo blijkt dat voor veel van de subsidieaanvragers geldt dat de projecten moeten bijdragen aan het meer natuurinclusief maken van deelnemers bij hun leefomgeving, en het vormen van een gedeelde visie voor de verduurzaming van de wijk. Het effect dat de aanvragers het minst verwachten te bereiken is het vergroten van de individuele of collectieve weerbaarheid tegen de effecten van klimaatverandering (zie figuur 15). In de enquête geeft een aanvrager aan dat door het project veel bewustwording en verbinding is ontstaan in de wijk. Ook het werken met kinderen werkt goed volgens respondenten.

In gesprekken geven aanvragers aan dat er ook andere bijkomende effecten zijn. Zo wordt genoemd: het verzorgen van meer verbindingen in een wijk of gemeenschap, of tussen verschillende doelgroepen zoals jongeren en

ouderen, en het in de kracht zetten/ op een podium zetten van mensen die al aan de slag zijn met het thema klimaatverandering.

Figuur 15. Stellingen effecten. (N = 12 gehonoreerd aanvragers).

4.4.1 Ervaringen in de praktijk

Hoewel de meeste projecten nog niet gestart zijn of in de opstartfase zitten, kunnen we op basis van de resultaten uit de enquête en de gesprekken met de gehonoreerde aanvragers wel al een aantal succesfactoren en knelpunten uit de praktijk identificeren:

Succesfactoren

- Mensen worden enthousiast van het thema. Zowel deelnemers als samenwerkingspartners hebben affiniteit met het thema. Dat de acties ondernomen worden in de eigen leefomgeving versterkt dit.
- Samenwerking via co-creatie werkt goed om te werken aan een thema zoals klimaatverandering.

Knelpunten

- Het werven van samenwerkingspartners en organisatoren (vaak vrijwilligers) duurt vaak langer dan verwacht. Ook het werven van deelnemers duurt vaak langer dan verwacht. Aan de andere kant erkennen de aanvragers dat dit inherent is aan het werken met vrijwilligers.
- Enkele aanvragers geven aan dat omdat het werven van deelnemers meer tijd kost dan verwacht, of omdat samenwerkingspartners niet goed meewerken, het traject langzamer op gang komt dan gepland.
- Sommige aanvragers geven aan de tijdsplanning niet goed te hebben ingeschat. Dit had ruimer uitgewerkt moeten.

Bijlage I - Bestudeerde documenten

<p>Documenten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fonds voor Cultuurparticipatie (2024). Open Call Cultuur voor Klimaat. • Fonds voor Cultuurparticipatie (n.d.). Regeling internationale samenwerking. • Fonds voor Cultuurparticipatie (2024). Voorbeeld aanvraagformulier Open Call Cultuur voor Klimaat • Fonds voor Cultuurparticipatie (n.d.). AIMS data aanvragen Open Call Cultuur voor Klimaat. • Fonds voor Cultuurparticipatie (2025). Beoordelingskader Open Call Cultuur voor Klimaat. • Fonds voor Cultuurparticipatie (2024). Managementrapportage tweede kwartaal 2024. • Fonds voor Cultuurparticipatie (2024). Managementrapportage derde kwartaal 2024.
<p>Plannen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 10 gehonoreerde plannen • 4 niet-gehonoreerde plannen

Tabel 4. Overzicht bestudeerde documenten.

Bijlage II - Enquête

Responsverantwoording

In totaal zijn 68 aanvragen gedaan voor de Open Call Cultuur voor Klimaat. In totaal is 31% van de aanvragen gehonoreerd en 69% is niet gehonoreerd.

De enquête is ingevuld door 23 aanvragers. Van 52% van de respondenten was de aanvraag gehonoreerd, van 48% van de respondenten was de aanvraag niet-gehonoreerd.

Het aantal respondenten kan per vraag verschillen omdat de respondenten verschillende vraagroutes doorlopen en dus verschillende vragen beantwoorden.

Opzet online enquête

Algemeen

1. Wat is de naam van jouw organisatie? <<open vraag>>
2. Hoe heb je gehoord van de Open Call Cultuur voor Klimaat? (meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. De website van het Fonds
 - b. De website van What Design Can Do
 - c. Sociale media
 - d. De nieuwsbrief van het Fonds
 - e. De nieuwsbrief van What Design Can Do
 - f. Via via
 - g. De 'meet en match' van het Fonds.
 - h. Anders, namelijk...
3. Kun je kort toelichten hoe je in jouw aanvraag de definities uit de Open Call hebt verwerkt (Duurzame initiatieven inclusief klimaat, Social Design, Co-creatie en Handelingsperspectieven)? <<open vraag>>

Aanvraagproces

4. Wat is jouw algemene beoordeling van het aanvraagproces? (zeer negatief, negatief, neutraal, positief, zeer positief)
5. Waar ben je positief over met betrekking tot het aanvraagproces? <<open vraag>>
6. Waar ben je kritisch op met betrekking tot het aanvraagproces? <<open vraag>>

7. In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? (zeer oneens, oneens, niet eens/niet oneens, eens, zeer eens)
- Het doel van de Open Call was voor mij duidelijk.
 - Het was voor mij vooraf duidelijk of mijn project paste bij het doel van de Open Call.
 - De informatie over de Open Call Cultuur voor Klimaat was duidelijk genoeg om goed een aanvraag te kunnen schrijven.
 - Het was voor mij duidelijk hoe het aanvraagproces er uit zou zien.
 - Het was voor mij duidelijk welke informatie ik moest invullen op het aanvraagformulier.
 - Het aanvraagproces was voor mij goed te doorlopen.
 - Ik ben goed ondersteund door de subsidieadviseur.
 - Ruimte voor toelichting op de stellingen <<open vraag, niet verplicht>>*

Beoordelingsproces

Toelichting bij de vragen en stellingen over het beoordelingsproces.

Voor het beoordelen van de aanvragen zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Inhoudelijke kwaliteit: is het project voldoende gericht op het thema, doel, effecten en inhoud van deze Open Call? Voldoet de aanvraag aan 'waarvoor kan je subsidie aanvragen'? Geeft het plan voldoende weer hoe met social design wordt ingezet op sociale effecten? Gaat het om een gelijkwaardige samenwerking tussen de social designer en de deelnemers, waar het proces van het project centraal staat, niet het eindproduct.
- Organisatorische kwaliteit: Is het plan duidelijk, concreet en realistisch, waarbij ook gekeken wordt naar een realistische planning en of de activiteiten in lijn zijn met de doelstelling en de gewenste effecten? Is de begroting realistisch en sluit deze aan bij de activiteiten en het doel van de regeling?

Andere belangrijke criteria waren:

- In de projecten werken social designers of andere kunstenaars in co-creatie samen met deelnemers aan klimaatveranderingen.

- In de projecten wordt gewerkt door middel van het principe van social design.
- Het project vindt plaats binnen een gemeenschap (denk aan buurt, wijk of regio, maar ook: een vereniging of groep van gelijkgestemden).
- Het gebruiken van inspiratie uit voorbeeldprojecten uit het buitenland in de aanvraag.

- Wat is je algemene beoordeling van het beoordelingsproces? (zeer negatief, negatief, neutraal, positief, zeer positief)
- Waar ben je positief over met betrekking tot het beoordelingsproces? <<open vraag>>
- Waar ben je kritisch op met betrekking tot het beoordelingsproces? <<open vraag>>
- In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? (antwoordopties: zeer oneens, oneens, niet eens/niet oneens, eens, zeer eens)
 - Het was voor mij duidelijk hoe het beoordelingsproces eruit zou zien.
 - Ik wist van tevoren op welke punten mijn aanvraag beoordeeld zou worden.
 - De punten waarop mijn aanvraag werd beoordeeld, passen bij het doel van de regeling.
 - Het subsidiebesluit was goed onderbouwd.
 - Ruimte voor toelichting op de stellingen. << open vraag, niet verplicht >>*

Resultaten en effecten

- Is je aanvraag Cultuur voor Klimaat gehonoreerd?
 - Ja << naar vraag 14>>
 - Nee << naar vraag 13 >>

13. Wat heb je niet kunnen realiseren doordat je aanvraag niet is gehonoreerd? <<open vraag>> <<naar vraag 18>>
14. Loopt het project waarvoor je subsidie hebt ontvangen al?
 - a. Ja << naar vraag 15>>
 - b. Nee <<naar vraag 16>>
15. Wat zijn je (eerste) ervaringen met de uitvoering van je project, wat werkt wel, wat werkt niet? << open vraag >>
16. In hoeverre draagt het project volgens jou bij/ gaat het project bijdragen aan de volgende effecten? (niet, weinig, neutraal, veel, zeer veel, kan ik nog niks over zeggen)
 - a. Deelnemers gaan meer natuurinclusief om met hun directe leefomgeving en/of kunnen zelf de gevolgen van klimaatverandering aanpakken en verzachten;
 - b. De individuele of collectieve weerbaarheid tegen effecten van klimaatverandering wordt vergroot. Hiervoor worden in de wijk gezamenlijke stappen gezet;
 - c. Er ontstaat een gedeelde visie en een actieplan voor de verduurzaming van de wijk. Hiermee wordt eigenaarschap en zeggenschap over de directe leefomgeving vergroot.
 - d. *Ruimte voor toelichting op de stellingen.* << open vraag, niet verplicht>>
17. Kun je omschrijven hoe de samenwerking tussen social design en co-creatie in je project is/wordt vormgegeven? << open vraag>>

Toekomst

18. Heb je nog tips voor verbetering van soortgelijke Open Calls, waar gevraagd wordt om samenwerking tussen social design en co-creatie, in de toekomst? << open vraag >>

Aanvullende vragen

19. Heb je de afgelopen 4 jaar ook wel eens via een andere Open Call of regeling subsidie bij het Fonds voor Cultuurparticipatie aangevraagd?
 - a. Ja <<naar vraag 20>>
 - b. Nee <<naar vraag 21>>
20. Voor welke Open Calls/subsidieregelingen heb je een aanvraag ingediend? Kun je aangeven hoeveel aanvragen je hebt gedaan en hoeveel hiervan zijn gehonoreerd? <<open vraag>>
21. Mag de onderzoeker eventueel contact met je opnemen voor een aanvullend interview?
 - a. Ja << naar vraag 22 >>
 - b. Nee << einde enquête>>
22. Vul hier je e-mailadres in. Dan kan de onderzoeker contact met je opnemen. << ruimte voor invullen e-mailadres >>

Einde

Dit waren alle vragen. Hartelijk dank voor je medewerking!

Bijlage III - Gesprekspartners

- Subsidieadviseur Fonds voor Cultuurparticipatie.
- Twee externe subsidieadviseurs.
- Vier gehonoreerde aanvragers (die ook onderdeel waren van de plananalyse).
- What Design Can Do.

Bijlage IV - Waarderingskader

	Waarderingscriterium	Toelichting
Doel en doelgroep	Duidelijke doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> • Het <u>doel van de regeling</u> is helder en zo concreet mogelijk: <ul style="list-style-type: none"> ○ Het doel bevat: wie, wat/hoe en waarom ○ Het doel is concreet (bijvoorbeeld: er is niet een veelheid aan effecten opgenomen in het doel, effecten zijn niet meerdere keren in verschillende bewoordingen in het doel beschreven). ○ Begrippen in het doel zijn gebruikt, behoeven geen nadere toelichting of zijn toegelicht. ○ Consistentie: op plekken waar het doel is genoemd wordt het doel steeds hetzelfde beschreven.
	Gelijke kansen voor alle aanvragers	<ul style="list-style-type: none"> • De doelgroep van een subsidie is vaak heterogeen, met grote versus kleine organisaties en ervaren versus nieuwe organisaties. <ul style="list-style-type: none"> ○ Alle type aanvragers hebben dezelfde kansen. Als een type aanvrager anders onvoldoende kans heeft, zijn maatregelen genomen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van deelregelingen of gescheiden budgetten. • In het geval van categorieën/subregelingen/fasen: in hoeverre wordt hiermee ruimte gecreëerd voor verschillende groottes van projecten, type projecten, type aanvragers, doelgroepen of uitvoeringsplekken?
Communicatie en informatievoorziening	Complete informatievoorziening over de regeling	<ul style="list-style-type: none"> • Alle openbaar toegankelijke informatie is op een website gepubliceerd. Bijvoorbeeld over het doel van de subsidie, de criteria, de beoordelaars en de belangrijkste mijlpalen en data/ • Het beoordelingskader bevat geen relevante informatie die niet bekend is bij aanvragers.
	Eenduidige informatie in het aanvraagformulier	<ul style="list-style-type: none"> • Het is duidelijk welke informatie gevraagd wordt. <ul style="list-style-type: none"> ○ Exacte definitie van de gevraagde kwantitatieve informatie. ○ Toelichting wat 'de vraag achter de vraag is', bijvoorbeeld door kort de doelstellingen te noemen. ○ Toelichting bij open vragen. Bijvoorbeeld door uit te leggen welke onderdelen het antwoord van de aanvrager tenminste moet bestaan. ○ Geen multi-interpretabele vragen. • Het formulier is niet té concreet, zodat voldoende ruimte is voor eigen ambitie van de aanvrager en voor innovatie.
Aanvraag-procedure	Toegankelijkheid van de aanvraagprocedure	<ul style="list-style-type: none"> • Toegankelijkheid van de regeling in algemene zin: <ul style="list-style-type: none"> ○ De drempel om een aanvraag te doen wordt zo laag mogelijk gehouden. • Er zijn maatregelen/borgen ingebouwd om het indienen van een aanvraag zo toegankelijk mogelijk te maken voor de doelgroep. Bijvoorbeeld (bepaalde typen) aanvragers mogen op een andere manier hun aanvraag indienen (bijv. in gesprek/video/etc.)?

Beoordelings-criteria	Meetbare, toerekenbare en relevante beoordelingscriteria	<ul style="list-style-type: none"> • Meetbaar: de beoordelingscriteria zijn specifiek, meetbaar en realistisch. Hierbij gaat het niet alleen om de beschikbaarheid van gegevens, maar ook om duidelijkheid en betrouwbaarheid. • Toerekenbaar: de score op de criteria draagt bij aan de doelstellingen. De criteria zijn dekkend voor het gehele doel.
Beoordelings-procedure	Zorgvuldige, transparante en consistente beoordelingsprocedure	<ul style="list-style-type: none"> • Indien nodig wordt gebruik gemaakt van een second opinion of een contraexpertise op een deel van de beoordelingen. • Twijfelgevallen worden besproken met meerdere beoordelaars. • Er is een bezwaar- en klachtprocedure. • In de voor aanvragers openbare informatie is beschreven hoe de beoordelingsprocedure eruit ziet.

Tabel 5. Waarderingskader inrichting Open Call Cultuur voor Klimaat.

KWINK groep biedt inzicht, structuur en inspiratie voor een sterke publieke sector. Dat doen we door te onderzoeken en te adviseren.

We zijn nieuwsgierig, betrokken en precies. We duiken met plezier in onderwerpen die we al kennen én in onderwerpen die nieuw voor ons zijn. We doen ons werk graag samen: met collega's, met andere bureaus en met onze opdrachtgevers en de organisaties die betrokken zijn bij onderzoeks- en adviestrajecten. Kenmerkend voor onze aanpak is dat we scherp doorvragen en pas iets beweren als we het goed uitgezocht hebben.

KWINK
GROEP

KWINK groep | +31 (0)70 35 96 955
Nassaulaan 1 | 2514 JS Den Haag
www.kwinkgroep.nl